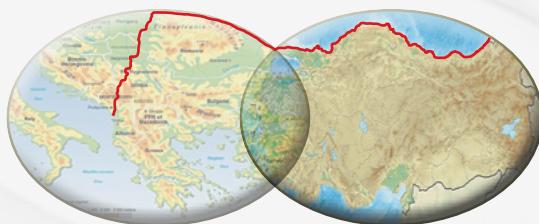

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
[Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη]
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2°

8–10 Νοεμβρίου 2019

Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, Α.Π.Θ. | Αγίου Δημητρίου 159Α, Θεσσαλονίκη

2nd

November 8th–10th, 2019

Teloglion Fine Arts Foundation, A.U.Th. | Agiou Dimitriou 159A, Thessaloniki

INSTITUTE OF MODERN GREEK STUDIES
[Manolis Triandaphyllidis Foundation]
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI

ΙΝΣ

Petya Assenova

Sofia University St. Kliment Ohridski
petyaass@gmail.com

Contact induced changes in the Balkan languages

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 12:00–13:00 | Saturday, November 9th, 12:00–13:00)

On the territory of the Balkan Peninsula there are still dialects which are isolated from the languages they belong to (Bulgarian, Greek, Rumanian, Albanian) and function in a foreign language environment.

The data used in this study come from field studies carried out by two Bulgarian teams (1996; 2005) and one French-Bulgarian team (2004–2006; 2010). It also makes use of data from earlier years, as well as from already published materials.

Central to the discussion are the linguistic evolution and the contact induced changes at different levels of language, as well as borrowings from the socially and culturally surrounding dominant language. However, in cases of such mutual influences the process does not refer invariably to the structural features that pass from one language to the other; rather, the changes are in the direction of simplifying the grammatical structure.

Special attention is paid to the functioning of some grammatical categories in such isolated Balkan dialects:

- definiteness (Bulgarian dialects in Albania; Albanian dialects in Bulgaria);
- perfect/aorist opposition (Bulgarian dialects in Albania);
- use of the perfective/non-perfective aspect (Greek dialects in Bulgaria);
- use of the evidentiality forms (Albanian dialects in Bulgaria, Albanian dialects in Ukraine; Bulgarian dialects in Albania), etc.

Oslo University

bernt.brendemoen@ikos.uio.no

A Karamanlidic text from 1768 on the history of the Soumela Monastery

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 9:30–10:30 | Friday, November 8th, 9:30–10:30)

Most of the early Karamanlidic texts show a certain amount of influence from Greek especially in the field of syntax. The most obvious reason for this is that they are all translations from Greek; however, in some cases one may ask if the authors of these texts also can have talked in a similar manner, i.e., if their spoken Turkish also could have showed equally strong Greek elements. In my contribution I am going to treat the language found in *Talim-i Mesihi*, which was printed in Bucharest in 1768 (cf. Salaville & Dalleggio's *Karamanlidika* bibliography, 1st vol., p. 43–48). Most of this volume contains parallel texts in Greek and Turkish, and for this reason it is quite easy to compare the Turkish text with the Greek original. In the preface it is stated that the Turkish text was written by Parthenios Metaxopoulos, a monk in the Sumela Monastery close to Trabzon, and the last part of the volume is a treatise on the history of this monastery which is extremely interesting in itself because it is the first account of this monastery in Turkish. The fact that the author had an affiliation to Soumela monastery at first aroused my interest because I thought there could be a possibility that the Turkish text contains phonological elements from an Eastern Black Sea Turkish dialect. However, perhaps the most interesting aspect of this text is the profound influence from Greek in the field of syntax, both the order of sentence constituents and specific constructions. I shall compare the text with other Karamanlidic texts and discuss whether the syntactic characteristics should be interpreted as an example of permanent borrowings or if they should rather be ascribed to an inadequate translation process.

Ronelle Alexander

University of California Berkeley
ralex@berkeley.edu

Greek and Balkan Slavic accentuation revisited

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 16:00–16:30 | Saturday, November 9th, 16:00–16:30)

It is no accident that most work on language contact centers upon the lexical and morphosyntactic domains, where defining the units of contact is a relatively straightforward process. It has been more difficult to isolate and study instances of phonological contact, and it has been notoriously difficult to identify contact at the prosodic level.

There is one instance, however, of what seems like relatively obvious prosodic contact between Greek and Balkan Slavic. In certain dialects of Balkan Slavic, sequences with clitics often bear a second accent, much like similar sequences in Greek, as in

εἴκαμέ	20	φώναζέ	τονς
víkamé	go	phónaksé	tus
call.1pl.PRES	it	call.sg.IMP	them
'We call it.'			'Call them!'

The fact that such Balkan Slavic 'double accent' is attested most consistently in those dialectal regions which border Greece has led to the assumption on the part of some that such accentuation in Balkan Slavic is a straightforward instance of contact with Greek.

The situation is much more complex, however. Whereas in Greek such 'double accent' occurs only when the placement of clitic(s) following the orthotonic word creates a phonological word whose main accent would violate the standard rules of accent placement, double accent in Balkan Slavic occurs in a much wider range of morphological frames. Furthermore, its areal distribution, once thought to be limited to areas adjacent to Greece, has now been shown to be much broader, a fact which also complicates the picture.

It is undeniable, of course, that the development of this accent pattern within Balkan Slavic must be at least partially due to contact with Greek, since the similarities are too striking for it to have arisen completely by chance. At the same time, factors internal to Slavic phonological and morphological structure would seem to be more relevant than has previously been thought. New data from Bulgarian dialects – data concerning both the nature and the geographical spread of double accent within Slavic – will be presented in support of this claim.

Aristotle University of Thessaloniki
alvanoudiag@yahoo.gr

Pragmatic convergence in Greek-Australian English contact: Grammar and social action

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 11:00–11:30 | Saturday, November 9th, 11:00–11:30)

This paper examines aspects of pragmatic borrowing in Greek-Australian English contact. In contact situations, languages tend to become more similar to each other at the lexical and grammatical level (Aikhenvald 2006). Yet diffusion can also occur at the level of discourse, when languages in contact share ‘ways of saying things’ (Ross 2001). This aspect of contact-induced change, which is also known as pragmatic borrowing (Andersen 2014), involves the diffusion of discourse-pragmatic items of a source language into a recipient language, such as speech genres, discourse markers, and greetings formulas, among other (e.g. see Ameka 2006; Maschler 1994; Matras 2000; Salmons 1990; Terkourafi 2011; Tzitzilis forthcoming). Pragmatic borrowing remains an under-examined area in studies of language contact. This paper aims to shed light on aspects of pragmatic borrowing in Greek-Australian English contact, by bringing together contact linguistics and interactional linguistics. The data analyzed derive from participant observation and audio-recorded conversations with first-generation Greek immigrants in Far North Queensland, Australia (Alvanoudi 2018). The analysis focuses on the transfer of ‘practice/action’ pairs (Enfield 2013) from English to Australian Greek discourse, targeting: (i) cases of linear alignment (cf. Haig 2001), whereby constituents in Greek utterances are realigned according to comparable elements in English resulting into structural isomorphism, (ii) the design of specific actions via the use of formats which are common in English but may sound ‘unusual’ in Greek, and (iii) the insertion of discourse markers from the pragmatically dominant language, i.e. English, into Australian Greek discourse.

Selected references

- Aikhenvald, A. Y. 2006. “Grammars in contact: A cross-linguistic perspective”, in A. Y. Aikhenvald & R. M. W. Dixon (eds), *Grammars in Contact: A Cross-Linguistic Typology*. Oxford: Oxford University Press, 1–66.
- Alvanoudi, A. 2018. *Modern Greek in Diaspora: An Australian Perspective*. Palgrave Pivot.
- Ameka, F. K. 2006. “Grammars in contact in the Volta Basin (West Africa): On contact-induced grammatical change in Likpe”, in A. Y. Aikhenvald & R. M. W. Dixon (eds), *Grammars in Contact: A Cross-Linguistic Typology*. Oxford: Oxford University Press, 114–42.
- Andersen, G. 2014. “Pragmatic borrowing”, *Journal of Pragmatics* 67, 17–33.
- Enfield, N. J. 2013. *Relationship Thinking: Agency, Enchrony, and Human Sociality*. Oxford: Oxford University Press.
- Haig, G. 2001. “Linguistic diffusion in present-day Anatolia: From top to bottom”, in A. Y. Aikhenvald & R. M. W. Dixon (eds), *Areal Diffusion and Genetic Inheritance: Problems in Comparative Linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 195–224.
- Maschler, Y. 1994. “Metalinguaging and discourse markers in bilingual conversation”, *Language in Society* 23(3), 325–66.

- Matras, Y. 2000. "Fusion and the cognitive basis for bilingual discourse markers", *The International Journal of Bilingualism* 4(4), 595–28.
- Ross, M. D. 2001. "Contact-induced change in Oceanic languages in Northwest Melanesia", in A. Y. Aikhenvald & R. M. W. Dixon (eds), *Areal Diffusion and Genetic Inheritance: Problems in Comparative Linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 134–66.
- Salmons, J. 1990. "Bilingual discourse marking: Code switching, borrowing, and convergence in some German-American dialects", *Linguistics* 28(3), 453–80.
- Terkourafi, M. 2011. "Thank you, Sorry and Please in Cypriot Greek: What happens to politeness markers when they are borrowed across languages?", *Journal of Pragmatics* 43(1), 218–35.
- Tzitzilis, Chr. Forthcoming. "Balkan and Anatolian Sprachbund or Balkan and Anatolian isotopic league?", in Chr. Tzitzilis & G. Papanastassiou (eds), *Language Contact in the Balkans and Asia Minor*, 2nd vol. Thessaloniki: Institute of Modern Greek Studies.

Tomasz Cychnerski & Szymon Czarnecki

Adam Mickiewicz University in Poznań
tomasz.cychnerski@amu.edu.pl & szymon.czarnecki@amu.edu.pl

The basic assumptions of derivational paradigmatics (with elements of application in contrastive studies)

(Κυριακή 10 Νοεμβρίου, 11:00–11:30 | Sunday, November 10th, 11:00–11:30)

The present paper aims to present the theoretical and methodological foundations of our own concept of derivational paradigmatics. We assume that the concept developed by us is an efficient tool for synchronic description and explanation of the whole derivational system. Consequently, we also claim that this concept will be an equally effective tool for contrastive studies involving different derivation systems. We see its particular application, for example, in relation to languages such as those of the Balkan Sprachbund. Our proposal is largely based on general assumptions of word-formation, including derivation, presented in the works of the Polish linguist Bogdan Szymanek, and applied to English and Polish. Secondly, it uses methodological solutions that have enabled the initiator of the concept presented here to adequately describe the Romanian inflection. All the detailed elements of our proposed approach to derivation have been developed by ourselves. We treat the word-formation phenomena and studies, alongside the inflectional ones, as a part of the morphological phenomena and studies. We believe that the boundary between inflection and word-formation is more dependent on the method adopted than on the language facts themselves. That is why we are trying to transfer the majority of notions specific to inflection into derivation (this includes all four inflectional subfields: syntagmatics, paradigmatics, functional and formal inflection). The key idea for us is the derivational paradigm, which we treat as the most accurate equivalent of the inflectional paradigm. Around this idea we build the whole apparatus of the concept of derivation, and in particular of the derivational paradigmatics. We illustrate our basic statements with examples from the Romanian language. For possible applications in contrastive studies we give examples from other languages of the Balkan Sprachbund.

Selected references

- Bonami, O. A., R. Luis & I. Plag (eds). 2019. *Morphology* 29(2). Dordrecht: Springer.
- Booij, G., C. Lehmann & J. Mugdan (eds). 2000. *Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation*. Berlin & New York: de Gruyter.
- Cychnerksi, T. 1999. *Verbal Inflection in Romanian*, 1st vol.: *Principles of Verbal Inflection*. Poznan: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Grzegorczykowa, R., R. Laskowski & H. Wróbel (eds). 1999. *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia*. Warsaw: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Müller, P. O., I. Ohnheiser, S. Olsen & F. Rainer (eds). 2015–2016. *Word-Formation. An International Handbook of the Languages of Europe*, 5 vol. Berlin & Boston: de Gruyter.
- Szymanek, B. 1998. *Introduction to Morphological Analysis*. Warsaw: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- . 2015. *A Panorama of Polish Word-Formation*. Lublin: Wydawnictwo KUL.

Ρέα Δελβερούδη

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
rdel@frl.uoa.gr

Τα ελληνικά των Ελλήνων της Αιγύπτου: ένα “κοινωνιογλωσσολογικό πείραμα” σε πραγματικές συνθήκες

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 10:00–10:30 | Saturday, November 9th, 10:00–10:30)

Οι γλωσσικές ποικιλίες των Ελλήνων της διασποράς, ως κατεξοχήν χώροι επαφής γλωσσών και, άρα, πεδία διαταραχής της ισορροπίας των ‘συστημάτων’, έμειναν για πολύ καιρό εκτός του πεδίου έρευνας, με μερικές φωτεινές εξαιρέσεις (Τριανταφυλλίδης 1953; Seaman 1972). Με την ανάπτυξη ωστόσο της κοινωνιογλωσσολογίας και της γλωσσολογίας της επαφής κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, το διεθνές ενδιαφέρον στράφηκε προς φαινόμενα μείζης γλωσσικών ποικιλιών και αυτή η στροφή δεν θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστους και τους Έλληνες γλωσσολόγους. Έτσι, τα τελευταία χρόνια σημειώνεται μια σταθερή αύξηση του ερευνητικού ενδιαφέροντος για τις γλωσσικές ποικιλίες των Ελλήνων της διασποράς, έμπρακτη απόδειξη της οποίας αποτελεί και το παρόν εργαστήριο.

Η παρούσα ανακοίνωση έχει ως αντικείμενο μια από τις πολλές γλωσσικές ποικιλίες που δημιουργήθηκαν από την εγκατάσταση Ελλήνων σε έδαφος μη ελληνόφωνων κατοίκων, τη γλωσσική ποικιλία των Ελλήνων της Αιγύπτου. Σε σχέση με άλλες ποικιλίες της ελληνικής στη διασπορά, τα ‘αιγυπτιώτικα’ παρουσιάζουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: πολύγλωσσο περιβάλλον (αραβικά, γαλλικά, ιταλικά, αγγλικά), όχι μόνο γεωγραφική, αλλά και κοινωνική ανομοιογένεια των οιμιλητών, σχετικά μικρό χρονικό διάστημα ανάπτυξης (από τα τέλη του 19ου αιώνα έως τη δεκαετία του ’60, οπότε και το μεγαλύτερο μέρος των Ελλήνων της Αιγύπτου επαναπατρίζεται). Μικρή αναφορά σε αυτή την ποικιλία έχει γίνει από τον Τριανταφυλλίδη (1953), ενώ πιο εκτενής παρουσίαση έγινε πρόσφατα από τη Δελβερούδη (2019).

Η ανακοίνωσή μας βασίζεται σε γλωσσικό δείγμα που συλλέξαμε από συνεντεύξεις με 12 άτομα

που έζησαν στην Αίγυπτο έως τη δεκαετία του '60 και τώρα ζουν στην Αθήνα. Το δείγμα περιέχει στοιχεία δανεισμού, που αφορούν την κατηγορία του ονόματος, κυρίως από τη γαλλική και την αραβική, με διαφορετικό βαθμό προσαρμογής, ο οποίος εξαρτάται από ποικίλους παράγοντες (κοινωνική τάξη ή/και φύλο των ομιλητών, βαθμός γνώσης της ξένης γλώσσας, χαρακτηριστικά του συνομιλητή, κτλ.). Εμφανίζει, επιπλέον, ιδιαιτερότητες πέραν των δανείων, στις οποίες σκοπεύουμε να εστιάσουμε περισσότερο την προσοχή μας στην παρούσα ανακοίνωση. Ενδεικτικά αναφέρουμε: (α) μικρός αριθμός λέξεων που δεν απαντούν στην κοινή: παραφέντης 'αφεντικό'· (β) σχεδόν αποκλειστική χρήση ενός από δύο συνώνυμα που απαντούν στην κοινή, π.χ. από το ζεύγος αρακάς-μπιζέλι, οι Αιγυπτιώτες χρησιμοποιούν σχεδόν αποκλειστικά τη δεύτερη λέξη· (γ) χρήση σημαίνοντος της κοινής με διαφορετική σημασία, π.χ. χίονι 'πάγος' (πρβ. ωστόσο και το παράγωγο χιονάς 'παγοπώλης', που δεν απαντά στην κοινή)· (δ) λέξεις που απαντούν με διαφορετικό γένος, συνήθως ουδέτερο αντί θηλυκού, π.χ. το ταράστο 'η ταράτσα'. Πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι κάποιες από τις ιδιαιτερότητες που εντοπίζουμε ενδέχεται να υπάρχουν και σε άλλα τοπικά ιδιώματα της ελληνικής ή σε παλαιότερη φάση της κοινής, όπως δούλα 'οικιακή βοηθός', κουσέλι 'κουτσομπολιό'.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Δελβερούνη, Ρ. 2019. "Αιγυπτιώτικα: ένα γλωσσικό ιδίωμα υπό εξαφάνιση (;)"; στο Α. Αρχάκης, Ν. Κουτσούκος, Γ. Ι. Θεδόπουλος & Δ. Παπαζαχαρίου (επιμ.), *Γλωσσική ποικιλία. Μελέτες αφιερωμένες στην Αιγυπτική Ράλλη*. Αθήνα: Κάπα εκδοτική, 137–53.
- Seaman, D. P. 1972. *Modern Greek and American English in Contact*. Χάγη & Παρίσι: Mouton.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 1953 [1963]. "Τα ελληνικά των Ελλήνων της Αμερικής", στο *Απαντα Μανόλη Τριανταφυλλίδη*, 2ος τ. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 269–98.

Iskra Dobreva

Sofia University St. Kliment Ohridski
iskradobreva2000@yahoo.com

Judeo-Spanish taxis from Balkan Areal Perspective

(Κυριακή 10 Νοεμβρίου, 10:00–10:30 | Sunday, November 10th, 10:00–10:30)

The present proposal approaches taxis functions in Judeo-Spanish (JS) from Balkan perspective. JS taxis is highly aligned to the Balkan pattern. JS taxis functions will be approached, as classified by Muravyev (2017) based on recent advance in functional grammar, and illustrated by examples from original JS texts and equivalents in Balkan languages. Taxis has constantly attracted the interest of Balkanists since Sandfeld (1930) (see also Sobolev (2003); Dobreva & Tarpomanova (2018); among others). As a neo-Balkan language, JS failed to adopt the full range of Balkan features; instead it reactivated those 15th century Hispanic features which were available and active in the contacting Balkan language. Taxis is suitable to show how JS adopted the Balkan pattern and alienated from the Ibero-Romance one. Taxis is a functional-semantic field highly susceptible to contact and areal convergence. To express taxis, Modern Spanish makes use of verbal periphrases

ses and complex tenses. These two have very restricted use in JS as a way to express taxis functions. In line with Balkan languages, JS prefers more synthetic means to express taxis, like non-finite forms, prefixed perfect aspect, present indicative rather than imperfect *consecutio temporis* and subjunctive. This is a broadly recognized and long attested contrast between Spanish and JS. However, the Balkan contribution for this development remains ignored and the present proposal aims to illustrate it by approaching JS taxis from Balkan perspective. The proposed paper aims to show how JS applies Balkan areal (finite and non-finite) verbal forms in the following taxis functions (Muravyev 2017):

- (a) simultaneity (temporalis, co-ocurssive, contemporalis, accompaniative);
- (b) non-simultaneity (anterioris, posterioris, immediative);
- (c) consecutive (prepositive consecutive, postpositive consecutive);
- (d) limit (simultaneous adlimitative, negative (or absence) adlimitative, ablitative), by dedicating special attention to negation.

Selected references

- Dobreva, I. & E. Tarpomanova. 2018. “Conative ‘until’-clauses in the Balkan languages and Judeo-Spanish”, in V. Latifi, V. Friedman & M. Markovikj (eds), *Proceedings of the International Scientific Conference “Multiculturalism and Language Contact”*, Tetovo: Scientific Institute “Max van der Stoel”, 92–101.
- Muravyev, N. 2017. *Таксис и максисные формы в языках мира: максономия и типология* [Taxis and taxis forms in world languages: taxonomy and typology]. Unpubl. Ph.D. diss. Lomonosov Moscow State University.
- Sandfeld, Kr. 1930. *Linguistique balkanique. Problèmes et résultats*. Paris: Klincksieck.
- Sobolev, A. 2003. “Нефинитные таксисные формы и конструкции в балканских языков” [Non-finite taxis forms and constructions in Balkan languages], in A. Соболев & A. Русаков (eds), *Актуальные вопросы балканского языкознания*. Saint Petersburg: Наука, 11–26.

Diana Forker

Friedrich-Schiller-Universität Jena
diana.forker@uni-jena.de

Comparing Turkic influence on Caucasian languages in Asia Minor and the Caucasus

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 11:00–11:30 | Friday, November 8th, 11:00–11:30)

Turkic languages are among the most influential contact languages for the indigenous Caucasian languages (West Caucasian, East Caucasian / Nakh-Daghestanian, South Caucasian / Kartvelian). This is true for their homeland, the Caucasus region, and much more for Asia Minor.

In the homeland, with the exception of Azerbaijan, the contact is fairly old, but only of restricted intensity. The nomadic Turkic Huns invaded the North Caucasus in the 4th century AD, which marks the starting point of the influence of Turkic languages on indigenous Caucasian languages

in the Caucasus region. Since then, speakers of Caucasian languages and of various Turkic languages have been in continuous contact.

By contrast, in Asia Minor language contact and the impact of Turkish is for the larger part of the languages relatively recent but extremely intense. Only the Kartvelian language Laz is originally spoken in Asia Minor. However, after 1864 the region experienced an influx of North Caucasian peoples. In particular, speakers of West Caucasian languages, but also groups of East Caucasians settled down in the Ottoman Empire (mostly Chechens, Avars, but also Lezgians, Dargwa people, Tsez, and others). As a result, Asia Minor is now a major settlement area for speech communities of Caucasian languages, which today are heavily threatened by language shift to Turkish.

In this talk, I will compare languages from both the contact situations (homeland vs. Asia Minor). I will first describe a number of sociolinguistic factors and then discuss the outcome of the contact on the linguistic level (lexicon, grammar). Thereby, I will focus on the following selection of languages:

- Dargwa (East Caucasian) in contact with Kumyk/Azerbaijani in Dagestan: loan words;
- Kryz (East Caucasian) in contact with Azerbaijani in Azerbaijan: loan words, structural impact (Authier 2010; Dobrushina 2017);
- Udi (East Caucasian) in contact with Azerbaijani in Azerbaijan: loan words, strong structural impact (Maisak 2012; Schulze 2015, 2017);
- Adyge (West Caucasian) in contact with Turkic in the West Caucasus: loan words (Höhliger 1997);
- Adyge (West Caucasian) in contact with Turkish in Turkey: loan words, structural impact; language attrition (Höhliger 1997);
- Laz (Kartvelian) in contact with Turkish in Turkey: loan words, structural impact; language attrition (Kutscher 2008; Akkuş 2019).

In the conclusion, I will show that outcomes can be classified and correlated with specific types of contact situations. I will also argue that the linguistic profile of the Caucasian languages (e.g. polysynthetic West Caucasian vs. largely agglutinative East Caucasian) does not predict the linguistic outcome of the language contact.

Selected references

- Akkuş, M. 2019. "A note on language contact: Laz language in Turkey", *International Journal of Bilingualism* 23(4), 856–60.
- Authier, G. 2010. "Azeri morphology in Kryz (East Caucasian)", *Turkic Languages* 14, 14–42.
- Kutscher, S. 2008. "The language of the Laz in Turkey: Contact-induced change or gradual language loss?", *Turkic Languages* 12(1), 82–102.
- Dobrushina, N. 2017. "Contact-induced usages of volitional moods in East Caucasian languages", *International Journal of Bilingualism* 21(5), 559–83.
- Höhliger, M. 1997. *Kontaktbedingter Sprachwandel in der adygeischen Umgangssprache im Kaukasus und in der Türkei*. Munich: Lincom.
- Maisak, T. 2012. "The functions of a borrowed marker -sa in Nizh Udi". Presentation at the Conference "Typology, Theory: Caucasus" (Istanbul, Nov. 29 – Dec. 1, 2012).

- Schulze, W. 2015. "Towards a history of Udi", *International Journal of Diachronic Linguistics* 1, 55–91.
 —. 2017. "How much Udi is Udi?", in R. Korkmaz & G. Doğan (eds), *Endangered Languages of the Caucasus and Beyond*. Leiden: Brill, 187–208.

Ioannis Fykias & Christina Katsikadeli

University of Salzburg

Ioannis.Fykias@sbg.ac.at & Christina.Katsikadeli@sbg.ac.at

Sandfeld revisited: Reconsideration of some affine morphosyntactic patterns in the synchrony and diachrony of the languages of the Balkan Sprachbund

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 17:00–17:30 | Saturday, November 9th, 17:00–17:30)

Our study aims to reconsider some of the morphosyntactic Balkan Sprachbund concordances (i.e. properties), which were systematically discussed in Kristian Sandfeld Jensen's pioneering monography *Linguistique balkanique* (1930) for the first time.

We pay special attention to the following 'Balkanisms' in Sandfeld's original list: "(4) Le génitif-datif. Emploi de pronoms personnels datifs au lieu de possessifs; (5) [...] Emploi proleptique des pronoms personnels; [...]" In connection with (5), we investigate the structure, the exact typological profile and the distribution of the phenomenon of clitic doubling of direct and indirect objects in the Balkan languages. Subsequently, we single out both the converging patterns and the points of divergence and we attempt to capture these affinities within an adequate theoretical framework. Examples from Bulgarian, Romanian, Modern Greek and Albanian are employed.

As far as (4) is concerned, we explore the exact nature and the distribution of possessive items in the context of nominal phrases in the synchrony and diachrony of Greek, in Bulgarian and in Albanian. We also deal with the interactions exhibited by possessive elements and the definiteness markers.

The third part of this paper addresses the phenomenon of finite complementation in the Balkan languages.

Selected references

- Fykias, I. & C. Katsikadeli. Forthcoming. "Some affine subordination patterns in the synchrony and diachrony of Greek, Albanian and other Balkan languages", in Chr. Tzitzilis & G. Papanastassiou (eds), *Language Contact in the Balkans and Asia Minor*. Thessaloniki: Institute of Modern Greek Studies.
- Fykias, I., E. Karantzola & K. Sampanis. 2018. "Multiple complementation markers in postclassical Greek, early modern Greek, modern Albanian and other languages: A descriptive contrastive account", *Glossologia* 26, 57–73.
- Joseph, B. D. 2017. "The semantics and syntax of complementation markers as an areal phenomenon in the Balkans, with special attention to Albanian", in K. Boye & P. Kehayov (eds), *Complementizer Semantics in European Languages*. Berlin: de Gruyter, 265–93.

- Panagl, O. & I. Fykias. 2016. "Aspects of Balkan Latin", *Graeco-Latina Brunensis* 21(2), 201–13.
- Sandfeld (Jensen), K. 1930. *Linguistique balkanique*. Paris: Klincksieck. [First published: *Balkanfilologien*. Copenhagen: Luno, 1926.]
- Tomić, O. M. (ed.). 2004. *Balkan Syntax and Semantics*. Amsterdam & Philadelphia: Benjamins.
- Tomić O. M. 2006. *Balkan Sprachbund Morpho-syntactic Features* (Studies in Natural Language and Linguistic Theory, 67). Dordrecht: Springer.

Snejana Gadjeva

INALCO

snejana.gadjeva@inalco.fr

Morphosyntactic changes in Turkish spoken in Bulgaria

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 20:00–20:30 | Friday, November 8th, 20:00–20:30)

Various changes in the Balkan languages induced from their contact with Turkish have been analyzed in different works (see the bibliography of Hazai & Kappler 1999). While scholars (Friedman 2006; Mantras 2004) have also pointed out that Balkan Turkish has features which are absent in Standard Turkish, and that they arise from the same contact, these contact-based changes in Balkan Turkish are little studied in details.

In my study, I draw at first a broad picture of the main linguistic features that can be observed in Bulgarian Turkish, and I point out issues of (socio)linguistic variations within the Turkish-speaking community in Bulgaria. I discuss two major linguistic categories: lexical loanwords and structural changes. I exemplify semantic groups that are most represented. Afterwards, I focus my attention on aspects regarding word order [1] and case marking [3] that show effects of morphosyntactic change:

Bulgarian Turkish

- [1] *Firma-lar* *gel-iyu-ø* *dışır-dan*
 company-PL come-PRES-3SG outside-ABL
 'Companies are coming from outside'

Standard Turkish

- [2] *Şirket-ler* *dışarı-dan* *gel-iyor-lar*
 company-PL outside-ABL come-PRES-3PL
 'Companies are coming from outside'

Bulgarian Turkish

- [3] *Neyse,* *burada* *hayat-imuz-i* *devam ed-oyo-s*
 whatever here life-1PL.POSS-ACC continue-PRES-1PL
 'Anyway, we are continuing our life here'

- [4] Neyse, whatever *hayat-imuz-a* life-POSS.1PL.POSS-DAT *devam ed-iyor-uz.* continue-PRES-1PL
 ‘Anyway, we are continuing our life’

I argue that such changes are language contact phenomena, and that they can be interpreted as syntactic replications (Heine & Kuteva 2005) of parallel constructions in Bulgarian language. I point out that the presence of arguments which are unmarked for case or use different case marking [3] in Bulgarian Turkish is strongly related to the lack of case system in Bulgarian and also to its own verb-argument relation.

Based on original and unpublished first hand data (collected since 2013), our study is a contribution to the discussion of contact-induced lexical and syntactic changes in Turkish spoken in the Balkans. It allows us also to identify convergences and divergences with Turkish varieties from other areas favoring language contacts (Kappler 2015, 2018).

Selected references

- Friedman, V. 2006. “West Rumelian Turkish in Macedonia and adjacent areas”, in H. Boeschoten & L. Johanson (eds), *Turkic Languages in Contact*. Wiesbaden: Harrassowitz, 27–45.
- Hazai, G. & M. Kappler. 1999. “Der Einfluss des Türkischen in Südosteuropa”, in U. Hinrichs (ed.), *Handbuch der Südosteuropa-Linguistik*. Wiesbaden: Harrassowitz: 649–75.
- Heine, B. & T. Kuteva. 2005. *Language Contact and Grammatical Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kappler, M. & St. Tsiplikou. 2018. “*Mış* and *mışımı*: an instance of language contact in Cyprus”, in Chr. Bulut (ed.), *Linguistic Minorities in Turkey and Turkic-speaking Minorities in the Peripheries* (Turcologica, 111). Wiesbaden: Harrassowitz, 275–82.
- . 2015. “Is there a common Cypriot subjunctive?”, *Mediterranean Language Review* 22, 139–55.
- Matras, Y. 2004. “Layers of convergent syntax in Macedonian Turkish”, *Mediterranean Language Review* 15, 63–86.

Snejana Gadjeva, Alexandru Mardale & Sophie Vassilaki

INALCO

snejana.gadjeva@inalco.fr, alexandru.mardale@inalco.fr & [Sophie.vassilaki@inalco.fr](mailto:sophie.vassilaki@inalco.fr)

The subjunctive in main clauses: a contrastive approach (Bulgarian, Modern Greek, Romanian)

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 16:30–17:00 | Saturday, November 9th, 16:30–17:00)

The converging uses of the Balkan subjunctive introduced by dedicated particles (Albanian *të*, Bulgarian *da*, Modern Greek *na*, Romanian *să*) has been well described in the literature, at least for dependent (i.e., embedded) clauses (Sandfeld 1930; Assenova 2002; Tomić 2006). However, the

use of the subjunctive in *independent* (i.e., main) clauses has not been extensively studied, such uses being mainly analyzed as elliptic variants of embedded clauses (Avram 2015). Our contrastive study aims to explore this issue, with a focus on main interrogatives – illustrated below in [1] and [2] –, which belong to a highly represented type and require more attention than they have received so far.

- [1] a. Standard Modern Greek (SMG)

<i>Na</i>	<i>po</i>	<i>kati?</i>
SUBJ.PTCL	say-PFV.1SG	something
'Can/may I say something?'		

- b. Bulgarian

<i>Da</i>	<i>kaža</i>	<i>nešto</i>	(<i>i</i>	<i>az)?</i>
SUBJ.PTCL	say-PFV.1SG	something	(and	1SG)

- c. Romanian

<i>Să</i>	<i>spin</i>	<i>ceva</i>	(<i>și</i>	<i>eu)?</i>
SUBJ.PTCL	say-PFV.1SG	something	(and	1SG)

- [2] a. SMG

<i>Ti</i>	<i>na</i>	<i>po?</i>
Q	SUBJ.PTCL	say-PFV.1SG
'What should/can I say?'		

- b. Bulgarian

<i>Kakvo</i>	<i>da</i>	<i>kaža?</i>
Q	SUBJ.PTCL	say-PFV.1SG

- c. Romanian

<i>Ce</i>	<i>să</i>	<i>spin?</i>
Q	SUBJ.PTCL	say-PFV.1SG

Our hypothesis is that these non-embedded forms are semantically underspecified and they allow a rich array of pragmatic and discourse-related readings (e.g. permission, suggestion, doubt, hesitation, hypothesis, etc.), depending on various parameters (dialogue, question type: polar, *wh*-question, rhetorical, interrogative-exclamatory, etc.).

Beyond these well-identified points of convergence illustrated in [1] and [2], we show the existence of a more limited overlap concerning Bulgarian and SMG, which is determined by the existence of an aspectual system absent from Romanian:

- [3] a. SMG

<i>Ti</i>	<i>les?</i>
Q	say-IMPFV.2SG
'What do you say?' (<i>wh</i> -question)	

- b. Bulgarian

<i>Kakvo</i>	<i>kazvaš?</i>
Q	say-IMPFV.2SG

- [4] a. SMG
 $Ti \quad na \quad pis?$
 Q SUBJ.PTCL say-PFV.2SG
 'What could be said/added?' (rhetorical question)
- b. Bulgarian
 $Kakvo \quad da \quad kažeš?$
 Q SUBJ.PTCL say-PFV.2SG
- [5] a. SMG
 $*Ti \quad na \quad les?$
 Q SUBJ.PTCL say-IMPFV.2SG
- b. Bulgarian
 $*Kakvo \quad da \quad kazvaš?$
 Q SUBJ.PTCL say-IMPFV.2SG

These examples show that the use of the subjunctive in main interrogatives obeys aspectual constraints (obligatory use of the perfective in [4a–b] vs. [5a–b]) and has specific semantic features depending on the person (in this case, a rhetorical value). Similar constructions in the indicative (ex. [3a–b]) require the imperfective and take on the value of true questions, which shows that the two aspectual forms are in complementary distribution.

The existence of a strong but variable overlap, depending on the area, seems to indicate the need for an analysis in terms of language contact in the Balkan Sprachbund. Taking a closer look at the data and taking systematically into account morphology and semantic-pragmatic values should allow us to describe more accurately the features that are relevant to the question of areal convergence.

Virginia Hill & Alexandru Mardale

University of New Brunswick & INALCO

hillvirginia80@gmail.com & alexandru.mardale@inalco.fr

Differential object marking in Old Romanian and language contact

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 13:00–13:30 | Saturday, November 9th, 13:00–13:30)

This paper focuses on differential object marking (DOM) in Old Romanian (OR) and the extent to which the diachronic development of this operation is influenced by language contact. We address two problems: (i) the DOM mechanism is unstable; (ii) historical linguistic studies speculate that the instability arises mostly in translations from Church Slavonic, under language contact, whereas original Romanian texts show a stable DOM system.

For point (i), two object marking mechanisms are relevant: (a) clitic doubling (CD), typical for Balkan languages; and (b) object marking through the particle *p(r)e* (DOM-p), typical for Romance languages. OR shows intra-language variation in DOM options: DOM is absent ([1a]); it occurs as

either CD ([1b]) or DOM-p ([1c]) or as concurrent CD/DOM-p ([1d]). Only the option in [1d] is preserved in Modern Romanian.

- [1] a. *rugăm tine ca drag părintele nostru* (PO {9})
implore.1PL you as beloved parent.the us
'We implore you, as our beloved parent'
- b. *te cunosc tine* (PO {292})
CL.ACC know.1SG you
- c. *cel putearnic va blagoslovi pre tine* (PO {175})
the powerful will bless DOM you
'The powerful one will bless you'
- d. *te voi aduce pre tine de acolo* (PO {162})
CL.ACC will.1SG bring DOM you from there
'I will bring you from there'

For point (ii), the literature claims that original texts display a significantly higher incidence of DOM and a stabilized option, whereas the translations show not only unstable DOM options, but also syntactic calquing of *na+noun* phrases from Church Slavonic (Stan 2014 a.o.).

In this paper we verify statistically these claims, and cast the results in a formal analysis. Statistically, we compare DOM options in seven OR texts from 16th to 18th century (original and translations). We find that the previous literature does not distinguish between DOM-p and the CD/DOM-p collusion, which shows equally high variation in original texts and in translations. According to our results, there is no systematic variation between language registers, but there is significant idiolectal variation, from one text to another, be it original or translated. In the same vein, the results do not support calquing from Church Slavonic as far as DOM is concerned.

Formally, we argue that DOM instability arises from mixed parametric settings typical for Romanian, where Balkan and Romance patterns are negotiated within the grammar. The collusion of CD (Balkan) and DOM-p (Romance) is unsurprising in the context of major parametric shifts in the language, displaying similar typological mix.

Ανατολή Θεοδωρίδη & Ελένη Καραντζόλα

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

anatheo71@yahoo.gr & ekarantzola@gmail.com

Γλωσσικός δανεισμός vs. γλωσσική μετακίνηση: ελληνόφωνοι vs. τουρκοφωνημένοι οικισμοί στην Καππαδοκία

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 13:30–14:00 | Friday, November 8th, 13:30–14:00)

Η ύπαρξη ελληνόφωνων οικισμών στην Καππαδοκία κατά τις πρώτες δύο δεκαετίες του 20ού αιώνα δεν μπορεί να αποκρύψει το γεγονός ότι η πλειονότητα των ελληνικών καππαδοκικών οικι-

σμών είχαν τουρκοφωνήσει κατά τον 19ο αιώνα (Kitromilides & Alexandris 1984–1985) και παρέμειναν τουρκόφωνοι έως και την Ανταλλαγή, ενώ πολλοί οικισμοί είχαν προσχωρήσει και στην κυρίαρχη θρησκεία. Η εξέταση των εξωγλωσσικών/κοινωνιογλωσσικών παραγόντων (Θεοδωρίδη 2017) σε πέντε από τους είκοσι εναπομείναντες ελληνόφωνους οικισμούς (Τελμησό, Ποτάμια, Αζό, Φερτέκι, Ουλαγάτς), με διαφορετικό βαθμό επίδρασης της τουρκικής – από τον μέτριο έως τον ακραίο δανεισμό ή/και τη δομική σύγκλιση – έχει αναδείξει την ιδιαίτερη σημασία ορισμένων από αυτούς. Ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει στη γεωγραφική απομόνωση vs. γειτνίαση, στον οικονομικό ρόλο των κοινοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στα δίκτυα επαφών, στη σάση των ομιλητών απέναντι στους διάφορους γλωσσικούς κώδικες που χρησιμοποιούνταν, αλλά και στη χρήση της πρότυπης ελληνικής ως αντικειμένου και γλώσσας διδασκαλίας στα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και στο πλαίσιο της Θείας Λειτουργίας στην εκκλησία, χρήση ωστόσο που λειτουργεί προς την αντίθετη κατεύθυνση, δηλαδή προς τον περιορισμό της επίδρασης της τουρκικής (Θεοδωρίδη & Καραντζόλα 2019).

Στην παρούσα ανακοίνωση το ενδιαφέρον μας στρέφεται στους τουρκοφωνημένους οικισμούς που γειτνιάζουν με τους ελληνόφωνους, όπως το Ιλοσόν, η Σαζάλτζα, η Σουλούτζοβα κ.ά., οι οποίοι δεν έχουν αποτελέσει, εκτός από λγυστές εξαιρέσεις, αντικείμενο μελέτης. Τα διαθέσιμα στοιχεία για τους οικισμούς αυτούς στο Αρχείο Προφορικής Παράδοσης του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών αναμένεται να διαφωτίσουν (α) τον τρόπο με τον οποίο οι τουρκοφωνημένοι οικισμοί συμμετέχουν στην οικολογία της γλωσσικής επαφής των παρακείμενων ελληνόφωνων (μέσω του εμπορίου, των μεικτών γάμων κτλ.), και (β) την κρίσιμη εκείνη διαχωριστική γραμμή πέραν της οποίας μια κοινότητα οδηγείται από τη γλωσσική διατήρηση – έστω και με ακραίο δανεισμό – στη γλωσσική μετακίνηση, δηλαδή στον γλωσσικό θάνατο.

Παράλληλα, προκειμένου να διερευνηθεί η έκταση της τουρκοφωνίας των ελληνόφωνων οικισμών στα τέλη του 19ου αιώνα και μέχρι την Ανταλλαγή εξετάζεται η γλώσσα γραμματισμού (ελληνικά, καραμανλίδικα, „παλαιοτουρκικά“ [= οθωμανικά] ή συνδυασμός τους), στους σαζόμενους εκκλησιαστικούς και κοινοτικούς κώδικες του Ταμείου Ανταλλαξίμων που απόκεινται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους. Η διερεύνηση αυτή αφορά τόσο ελληνόφωνους όσο και τουρκοφωνημένους καπαδοκικούς οικισμούς.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Θεοδωρίδη, Α. 2017. *Καππαδοκικές διάλεκτοι και φαρασιωτική: κοινωνιογλωσσικά και δομικά στοιχεία της γλωσσικής επαφής τους με την τουρκική*. Αδημ. διδ. διατρ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Θεοδωρίδη, Α. & Ε. Καραντζόλα. 2019. “Επαφή των καππαδοκικών διαλέκτων με την τουρκική: τα πεδία της εκπαίδευσης και της θρησκείας”, στο Χρ. Τζιτζλής & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.), *Γλωσσικές επαφές στα Βαλκάνια και στη Μικρά Ασία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), 372–90.
- Kitromilides, P. & A. Alexandris. 1984–1985. “Ethnic survival, nationalism and forced migration: The historical demography of the Greek community of Asia Minor at the close of the Ottoman era”, *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* 5, 9–44.

Language contact in a multicultural urban setting: the case of Istanbul Greek

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 10:30–11:00 | Friday, November 8th, 10:30–11:00)

Linguistic notes on the Greek varieties of Istanbul as part of the urban linguistic landscape are extremely scarce, and often confined to biographical accounts or memoirs of Constantinopolitans. Only very few scholars, first of all Mackridge (2017), have worked on these varieties on the ground of 18th and 19th century texts, produced in the environment of the Phanariotes; much less work has been done in a synchronic perspective (Fedchenko 2012). Concerning language contact, the Turkish linguistic influence on the supposedly ‘Constantinopolitan’ language used by the Phanariotes, has been analyzed by Strauss (2013), and, again synchronically, by Fedchenko (2016, 228–36). In the present contribution, and on the base of a lexicon of the Istanbul Greek ‘idiom’ (Zahariadis 2014), but also in a diachronic perspective taking in account older descriptions (such as Vyzantios 1869), selected aspects of language contact and language encounters in the linguistic ecological system of Istanbul shall be analyzed. Being Turkish the main, and dominant, contact language in the sociolinguistic dimension of Istanbul Greeks, the focus will be put on different typologies of Turkish copies in the Greek varieties of the City encompassing not only structural but also socio-cultural and diachronical constraints, such as the role of education, the sociolinguistic history of Istanbul Greek, and the multilingual setting related to Turkish, but also to other minority languages. Given the virtual lack of specific studies related to contact-induced phenomena in this uncharted territory, and of scientific descriptions of the involved varieties, the present contribution can only be a tentative framework, where the spatial understanding of the urban contact zone plays a fundamental role.

Selected references

- Fedchenko, V. 2012. “Les Grecs de Constantinople à Athènes: perception d'une langue étrangère”, in *Actes de Xe Congrès de l'Association Internationale du Sud-Est Européen*. Paris: Association Pierre Belon, 489–92.
- . 2016. “Свидетельства о греческом языке Константино́поля”, *Acta Linguistica Petropolitana* 7(3), 215–43.
- Mackridge, P. 2017. “Some literary representations of spoken Greek before nationalism (1750–1801)”, in Th. Georgakopoulos et al. (eds), *Proceedings of the 12th International Conference on Greek Linguistics*, 1st vol. Berlin: Romiosini, 17–43.
- Strauss, J. 2013. “The new status of Turkish in the Phanariot era”, in I. Χατζηπαναγώτη-Sangmeister et al. (eds), *Φαναριώτικα και αστικά στιχουργήματα στην εποχή του Νεοελληνικού Διαφωτισμού*, Athens: Academy of Athens, 63–286.
- Vyzantios 1869 = Βυζάντιος, Δκ. 1869. *Η Κωνσταντινούπολις ἡ περιγραφή τοπογραφική, αρχαιολογική και ιστορική*, 3rd vol. Athens.
- Zahariadis 2014 = Ζαχαριάδης, N. 2014. *Λεξικό του κωνσταντινοπολίτικου γλωσσικού ιδιώματος*. Athens: Γαβριηλίδης.

Nicolaus Copernicus University,
artur.karasinski@gmail.com

On the adaptation of Turkish suffix -lik (-lik, -luk, -lük) in Albanian

(Κυριακή 10 Νοεμβρίου, 9:30–10:00 | Sunday, November 10th, 9:30–10:00)

In my paper I would like to reflect on the problem of adaptation of Turkish suffix *-lik* (*-lik*, *-luk*, *-lük*) in Albanian. The research aims to present insights regarding the functioning of *-llëk* (*-llik*, *-lluk*) in modern Albanian word-formation system. Suffix *-lik* (*-lik*, *-luk*, *-lük*) is next to mainly agentive Turkish suffix *-çi/-ci* one of the most represented word-formation component borrowed from the Anatolian League to the Balkan Sprachbund. Is it still a part of the word-formation systems in the synchronic sense, or only a diachronic memory of the Ottoman Empire presence in the Balkans? If, however, it still functions systematically, of what kind of word-formation categories is an exponent?

Selected references

- Ajeti, I. 1969. *Historia e gjuhës shqipe (Morfologjia historike)*. Prishtina: Enti i botimeve shkollore i Republikës Socialiste të Serbisë.
- Apresjan, J. D. 1980. *Semantyka leksykalna: Synonimiczne środki języka* (Z. Kozłowska & A. Markowski, Trans.). Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Асенова, П. 2002. *Балканско езикознание: Основни проблеми на балканския езиков съюз*. Veliko Tarnovo: Фабер.
- Çabej, E. 1982. *Studime etimologjike në fushë të shqipes*. Tirana: Rilindja.
- Camaj, M. 1966. *Albanische Wortbildung: Die Bildungsweise der wteren Nomina*. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Cipo, K. 1972. “Rreth disa kompositave”, in *Studime mbi leksikun dhe mbi formimin e fjalëve në gjuhën shqipe*, 1st vol. Tirana: Universiteti Shtetëror i Tiranës, 61–66.
- Demiraj, S. 1994. *Gjuhësi ballkanike*. Skopje: Logos-A.
- . 2015. *Gramatikë historike e gjuhës shqipe*. Tirana: Akademia e Shkencave e Shqipërisë.
- Hazai, G. 1964. “Prilog istorijatu morfeme -luk”, *36ФЛ* 7, 59–62.
- Hysa, E. 2004. *Formimi i emrave me ndajshesa në gjuhën shqipe*. Tirana: Akademia e Shkencave e Shqipërisë.
- Jokl, N. 1911. *Studien zur albanischen Etymologie und Wortbildung*. Wien: Hölder. [Translated in Albanian by E. Çabej, *Studime për etimologjinë dhe fjaleformimin shqip*. Prishtina: Akademia e Shkencave dhe Arteve të Kosovës, 2011.]
- Кононов, А. Н. 1956. *Грамматика современного турецкого литературного языка*. Moscow & Leningrad: Академия наук СССР.
- Lewis, G. L. 1966. *Turkish*. London: The English universities press.
- Memishaj, V. 2011. *Studime për fjalën shqipe*. Tirana: Botart.
- Orel, V. 2000. *A Concise Historical Grammar of the Albanian Language: Reconstruction of Proto-Albanian*. Leiden: Brill.
- Радић, П. 2001. *Турски суфикси у српском језику (са освртом на стање у македонском и бугарском*

Škaljić, A. 1979. *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*. Sarajevo: Svetlost.

Thomai, J. 1999. *Leksikologja e gjuhës shqipe*. Tirana: Botime EDFA.

— (ed.). 2006. *Fjalor i gjuhës shqipe*. Tirana: Akademia e Shkencave e Shqipërisë.

Topalli, K. 2011. "Sistemi i fjalëformimit", in *Gramatikë historike e gjuhës shqipe*. Tirana: Kristalina – KH, 1149–56.

Xhuvani, A., & E. Çabej. 1980. "Prapashtesat e gjuhës shqipe", in A. Xhuvani, *Vepra I: Vepra gjuhësore*, 1st vol. Tirana: Mihal Duri, 419–581.

Γεωργία Κατσούδα & Μαγδαληνή Κωνσταντινίδου

ΚΕΝΔΙ (ΙΑΝΕ) – Ακαδημία Αθηνών

katsouda@academyofathens.gr & mkonstantinidou@academyofathens.gr

Επυμολόγηση και γλωσσικές επαφές στη λεξικογραφία: συνήθεις πρακτικές και προβλήματα

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 17:00–17:30 | Friday, November 8th, 17:00–17:30)

Συζητώντας το ζήτημα του λεξιλογικού δανεισμού δεν είναι δυνατόν να μην λάβουμε υπ' όψην μας τη γλωσσογεωγραφία, το χωροχρονικό κριτήριο, την ιστορική φωνολογία, μορφολογία και σημασιολογία όχι μόνο της δανειζόμενης αλλά και της δανειστριας γλώσσας (βλ. Τζιτζλής 2017: Κατσούδα & Κωνσταντινίδου 2019). Ο ρόλος τους είναι καθοριστικός, αφού αποδεδειγμένα ακόμη και ομόρριζες δάνειες λέξεις ακολούθησαν διαφορετικές οδούς εισόδου στη νέα ελληνική (βλ. ΙΑΝΕ, λ. γαρίφαλο, η τυπολογική ποικιλία του οποίου εισήλθε ως αντιδάνειο στις νεοελληνικές γεωγραφικές ποικιλίες μέσω της ιταλικής, βενετικής, τουρκικής και αραβικής) και σε νεοελληνικά ιδιώματα ή διαλέκτους (βλ. ΙΑΝΕ, λ. δεπουνάτος).

Επίσης, είναι πια αναγνωρισμένη η σημασία των γλωσσικών επαφών στην επιστήμη της επυμολογίας, καθώς συχνότατα πηγή δανειοδότησης αποδεικνύεται όχι μια πρότυπη/κοινή γλώσσα αλλά μια διαλεκτική ποικιλία της (Τζιτζίλις 1997: Τζιτζλής 2017). Η συνήθης ωστόσο λεξικογραφική πρακτική, όπως αυτή φαίνεται σε δόκιμα λεξικά της νέας ελληνικής, της κοινής αλλά και των διαλέκτων της, είναι να καταγράφεται ως πηγή δανεισμού απλώς μια επίσημη γλώσσα και όχι κάποια διάλεκτος της. Άλλοτε πάλι στο πλαίσιο της λεξικογραφικής οικονομίας, όποτε ένα λεξικό καταγράφει ότι μια λέξη ή ένας τύπος αποτελεί δάνειο από διάλεκτο μιας ξένης γλώσσας, δεν παρέχει καμία περαιτέρω πληροφορία για τη λέξη της δανειοδότριας γλώσσας (π.χ. από ποια συγκεκριμένη διάλεκτο προέρχεται, ποια ακριβώς σημασία έχει κτλ.). Αποτέλεσμα αυτού είναι να συσκοτίζεται το σύνθετο θέμα των γλωσσικών επαφών.

Η παρούσα ανακοίνωση θα εστιάσει στα προβλήματα που προκαλούνται από τις προαναφερθείσες λεξικογραφικές πρακτικές. Η θεωρητική συζήτηση θα πλαισώνεται από συγκεκριμένα παραδείγματα δάνειου λεξιλογίου (τόσο από τη νεοελληνική κοινή όσο και από νεοελληνικές διαλέ-

κτους), με τα οποία θα προσφέρονται νέες επυμολογικές προτάσεις αλλά και τρόποι ακριβέστερης παρουσίασης της επυμολογικής πληροφορίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- ΙΑΝΕ = Ακαδημία Αθηνών. 1933-. *Λεξικόν της Νέας Ελληνικής της τε κοινώς ομιλουμένης και των ιδιωμάτων, 6 τ. (Α-διάλεκτος)*. Αθήνα.
- Κατσούδα, Γ. & Μ. Κωνσταντινίδου. 2019. “Οψεις του ιταλικού/βενετικού δανεισμού στη νέα ελληνική”, στο Χρ. Τζιτζιλής & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.), *Γλωσσικές επαφές στα Βαλκάνια και στη Μικρά Ασία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφύλλιδη), 233-47.
- Τζιτζιλής, Χρ. 2017. “Εισαγωγή (στην ελληνική επυμολογία)”, στο Χρ. Τζιτζιλής & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.), *Ελληνική Επυμολογία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφύλλιδη), 33-83.
- Tzitzilis, Chr. 1997. “Die türkischen Elemente im Neugriechischen verglichen mit den türkischen Elementen in anderen Balkansprachen”, *Zeitschrift für Balkanologie* 33(1), 101-12.

Δώρης Κυριαζής

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
kyrdoris@lit.auth.gr

Γλωσσική προσαρμογή των Βορειοηπειρωτών στην Ελλάδα: μια ειδική περίπτωση διλαλίας

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 10:30-11:00 | Saturday, November 9th, 10:30-11:00)

Οι ομιλητές των νεοελληνικών ιδιωμάτων της νότιας Αλβανίας, αποκομμένοι επί μισό περίπου αιώνα (1945-1990) από τον εθνικό κορμό, βρέθηκαν αντιψέωποι με μια νέα γλωσσική πραγματικότητα, όταν άνοιξαν τα σύνορα και κατέβηκαν στην Ελλάδα. Τα ιδιώματα αυτά, απαλλαγμένα μέχρι τότε από τη “διαβρωτική” επίδραση της κοινής νέας ελληνικής και επηρεασμένα από την αλβανική, επίσημη γλώσσα ενός κράτους με διαφορετικές πολιτικές και κοινωνικοοικονομικές δομές, ακολούθησαν μια δικιά τους πορεία στη μετά το 1990 εποχή.

Η πορεία αυτή και τα αποτελέσματά της, που είναι προϊόν πολυπαραγοντικών διαδικασών, εξετάζονται στην παρούσα ανακοίνωση βάσει του υλικού που συγκεντρώσαμε από συνεντεύξεις κατοίκων της μειονότητας, από αγροτικές κυρίως περιοχές, αλλά και από συζητήσεις με Βορειοηπειρώτες εγκατεστημένους στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες. Σχετικό υλικό ανιχνεύτηκε και στο έργο Βορειοηπειρωτών συγγραφέων, με σημείο αναφοράς τα πεζογραφήματα του Τ. Κώτσια.

Ολα τα μέλη της ελληνικής μειονότητας πέρασαν από ένα στάδιο προσαρμογής στα δεδομένα της κοινής νέας ελληνικής και σήμερα η πλειοψηφία τους χρησιμοποιεί, ανάλογα με την περίσταση και το μορφωτικό υπόβαθρο, είτε το ιδίωμα είτε την κοινή, ή, για την ακριβεία, μια κοινή στην οποία εισχωρούν αυθόρυμητα ιδιωματικά στοιχεία. Η κατάσταση αυτή θα μπορούσε να θεωρηθεί μια ειδική περίπτωση διλαλίας.

Μια άλλη παράμετρος, που αφορά και τη συγκεκριμένη ομάδα, είναι το γεγονός ότι, σύμφωνα με επίσημες πηγές, από το 1991 και μέχρι σήμερα έχουν συναφθεί γύρω στους 65.000 μικτούς γάμους, που σημαίνει ότι υπάρχουν δυνάμει ισάριθμες εστίες ελληνοαλβανικής/αλβανοελληνικής διγλωσσίας, χωρίς να υπολογίζονται στον αριθμό αυτό και οι μικτές οικογένειες που είχαν δημιουργηθεί πριν από το 1990.

Orsat Ligorio

University of Belgrade

orsat.ligorio@gmail.com

Greek borrowings in Phrygian

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 19:00–19:30 | Friday, November 8th, 19:00–19:30)

The paper discusses Greek borrowings in Phrygian. In Phrygian, there is a number of words which has demonstrably been borrowed from Greek, e.g., in Old Phrygian, OPhr. nom. msg. *kuryaneyon* (W-01c) ‘commander’ (?) < Gk. *κοιρανέων* (Il.) ‘ruling’ (Lubotsky 1988, 23) or OPhr. dat. msg. *lavagetaei* (M-01a) ‘leader of people’ (?) < Gk. *λαγέτας* (Pi.) ‘id.’ (Myc. *ra-wa-ke-ta*) (Lejeune 1969); and in New Phrygian, NPhr. dat. fsg. *anankai* (35) ‘(ill) fate, mischief’ (?) < Gk. *ἀνάγκη* (Il.) ‘force; necessity’ (Haas 1966, 119); NPhr. acc. fsg. *ενκιν* (30, 98) ‘vow’ < Gk. *εὐχή* (Od.) ‘id.’, ‘prayer’ (Brixhe 1983, 129); NPhr. dat. fsg. *θαλαμειδη* (4) ‘sepulchral chamber’ < Gk. *θαλαμίς* (*An. Ox.*) ‘chamber’ (Haas 1966, 114; Brixhe 1978, 5; West 2003, 82); NPhr. dat. msg. *κορον* (92), *κορο* (126, bis) ‘piece of ground’ (for the grave) < Gk. *χώρος* (Il.) ‘space; region, land’ (Brixhe 1983, 127); NPhr. dat. msg. *σορον* (21, 124) ‘tomb, coffin, sarcophagus’ < Gk. *σορός* (Il.) ‘burial urn, coffin’ (Brixhe 1990, 94); NPhr. acc. msg. *ουρανιον* (88) ‘heavenly’ < Gk. *οὐράνιος* (Pi.) ‘id.’ (Lubotsky 1989); etc. (Personal names are not included in the discussion.) The paper aims at listing all Greek borrowings in Phrygian and at clarifying criteria for their discernment from the inherited items of vocabulary which Greek and Phrygian have in common, and particularly where these are ambiguous, as e.g. in the case of OPhr. nom. npl. *panta* (Vez 4), NPhr. *παντα* (35) ‘all; every’ and Gk. *πᾶς* (Il.) ‘whole; all; every’ or NPhr. *κακο(v)v* (passim) ‘harm’ and Gk. *κακόν* (Od.) ‘evil, harm’.

Selected references

- Beekees, R. S. P. 2010. *Etymological Dictionary of Greek*, 2 vol. Leiden & Boston: Brill.
- Brixhe, Cl. 1978. “Études néo-phrygiennes II”, *Verbum* 1(2), 1–22.
- . 1983. “Épigraphie et grammaire du phrygien: état présent et perspectives”, in E. Vineis (ed.), *Le lingue indoeuropee di frammentaria attestazione / Die indogermanischen Restsprachen*. Pisa: Giardini, 109–31.
- . 1990. “Comparaison et langues faiblement documentées: l’exemple du phrygien et de ses voyelles longues”, in J. De Caluwé-Dor & J. Kellens (eds), *La reconstruction des laryngales*. Liège: Belles Lettres, 55–99.
- Haas, O. 1966. *Die phrygischen Sprachdenkmäler*. Sofia: Académie bulgare des sciences.

- Lejeune, M. 1969. "Discussions sur l'alphabet phrygien", *Studi Micenei ed Egeo-anatolici* 10, 19–47.
- Ligorio, O. & A. Lubotsky. 2018. "Phrygian", in J. Klein, B. Joseph. & M. Fritz (eds), *Handbook of Comparative and Historical Indo-European Linguistics III*. Boston: de Gruyter, 1816–31.
- Lubotsky, A. 1988. "The Old Phrygian Areyastis-inscription", *Kadmos* 27(1), 9–26.
- . 1989. "The syntax of the New Phrygian inscription No. 89", *Kadmos* 27(2), 146–55.
- West, M. L. 2003. "Phrygian metre", *Kadmos* 42, 77–86.

Michael Meier-Brügger

Freie Universität Berlin
drmeier@zedat.fu-berlin.de

The language contact between Greeks and Carians

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 18:30–19:00 | Friday, November 8th, 18:30–19:00)

In my lecture the following points are discussed:

- Greek and Carian soldiers together in Egypt during the Ethiopian campaign of Psammetichus II;
- a bilingual Greek-Carian epitaph in the Kerameikos;
- Herodotus and his indigenous Carian family;
- Mausolus and Halicarnassus;
- a bilingual Carian-Greek decree of Kaunos for 2 Athenian benefactors;

Dimitra Melissaropoulou & Christos Papanagiotou

Aristotle University of Thessaloniki & University of Patras
dmelissa@itl.auth.gr & cpananag@yahoo.gr

Variation and change in the formation of Asia Minor Greek superlative constructions in the light of the language contact factor

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 16:00–16:30 | Friday, November 8th, 16:00–16:30)

This paper addresses variation and change in the realization of superlative constructions in Asia Minor Greek Dialects emphasizing (a) the distribution of the different patterns on the basis of their function as relative vs. absolute superlatives and (b) their account as a result of intra-linguistic mechanisms and tendencies and/or extra-linguistic parameters and more specifically language contact. Our data show that:

- (a) Analytic constructions prevail as regards the realization of relative superlative forms [1a],

while analytic and morphological strategies seem to have a roughly equal distribution when it comes to absolute superlative formations [1b].

- [1] (a) πια καλός (Livisi)
το ζαλ ψεό (Pharasa)
απ' ουλ' πιο μικρός (Kydonies)
απόμεινην η μικρός μικρός (Livisi)
- (b) πεντάγνωμος (Pontus)
μαύρα μαύρα (Anaku)
πολλά καλός (Pontus)

(b) There is transfer of both loan grammatical elements [2] and loan grammatical patterns [3] for the realization of superlatives.

- [2] εν do μέα (Ulghatsh)
αν το μικρό το κορίτς (Axo)
- [3] απ' ουλ' πιο μικρός (Kydonies)
ας τ' ούλ-λουνου καλό (Axo)

A comparative analysis of the occurring variation reveals that grammatical matter replication (Matras & Sakel 2007) occurs in varieties evolved under circumstances of long-lasting intense contact and regressive bilingualism, while grammatical pattern replication may also appear in varieties which had not evolved under circumstances of intense contact.

These findings lend support to the claim that grammatical pattern replication may precede and does not presuppose previous intense contact (Thomason & Kaufman 1998; Thomason 2001) in order to occur, while grammatical matter replication appears under circumstances of intense contact and regressive bilingualism. Moreover, analyticity of relative superlatives aligns with the strong tendency observed in European languages towards analytic formations (Cuzzolin & Lehmann 2004) and is obviously reinforced or expanded by corresponding analytic patterns in the dominant Turkish language. On the contrary, resistance to analyticity is due to specific intra-linguistic mechanisms and does not affect the Asia Minor Greek varieties that evolved under an intense contact scenario (i.e. Cappadocian).

Selected references

- Cuzzolin, P. & C. Lehmann. 2004. "Comparison and gradation", in G. Booij et al. (eds), *Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation*, 2nd vol. Berlin & New York: de Gruyter, 1211–19.
 Thomason, S. G. & T. Kaufman. 1988. *Language Contact, Creolization, and Genetic Linguistics*. Berkeley: University of California Press.

University of Bucharest
sorin.paliga@lls.unibuc.ro

Greek, Pre-Greek, Pre-Indo-European, Balkan and ‘Pre-Balkan’ linguistics

Piae memoriae Gheorghe Mușu, magistri mirabilis

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 19:30–20:00 | Saturday, November 9th, 19:30–20:00)

It is not mere chance that the earliest proofs of a sophisticated civilisation in Europe have been attested in Greece, wherefrom it spread to the whole area known today as southeast Europe and further north to the Carpathians. It is generally agreed that these cultural groups may be dated around 7500 BCE and later, with a climax around 5000, and there gradual extinction after 3500 in the wake of the great migrations from the North Pontic steppes, considered as representing the Indo-European ample movements.

What do we owe to these old cultural groups, labelled ‘Pre-Indo-European’, ‘Pre-Greek’, ‘Pre-Hellenic’ or, with larger implications, but also with vague connotations, ‘Mediterranean’? The existence of a very old, Pre-Indo-European linguistic stratum in southeast Europe, first of all in Greece, but also attested all over southeast Europe or, using a term of much success, in the Balkans (a term coined by the German geographer Johann August Zeune in 1808, specifically *Balkanhalbinsel*), was evident as early as the 1920’s in a series of works published initially in the *Studi Etruschi*, and later continued in other works, including in volumes. Perhaps the most interesting is Petar Skok’s analysis of the old Pre-Indo-European and Indo-European (Illyrian) place-names of the Adriatic islands; and also Gheorghe Mușu’s contribution to the studies referring to the Pre-Hellenic substratum, with probable links to the Pre-Semitic substratum — the dawn of the great civilisations of the antiquity, shared by both the Greeks and the Semitic groups, both with Pre-Greek and Pre-Semitic roots.

The breathtaking archaeological discoveries after World War II prove, beyond any doubt, the existence of such old, Pre-Indo-European cultural blocs. Curious as it may be, the impetus to study these cultural groups faded after the 1960’s, perhaps due to the spread of a new ‘fashion’, in the field of the so-called ‘Nostratic linguistics’, with several variants of research. Basically, ‘Nostratism’ aims at proving the initial relationship of the Indo-European, Uralic and ‘Altaic’ languages (with the note that ‘Altaic’ is still much debated regarding its correctness). Nevertheless, Nostratism and the analysis of the old, Pre-Indo-European heritage of Europe are not antagonistic or contradictory, they complement each other and lead us to a better understanding of the linguistic and cultural phenomena in prehistory. Considering all these details, one may surmise, with fair accuracy, that the Balkans have witnessed the emergence and development of the earliest European civilization in its full meaning: a sophisticated social and economical structure, which began around 7000 BCE, and has continued ever since in recurrent forms.

The paper will concentrate mainly on the contribution of Gheorghe Mușu, practically known outside Romania, and almost ignored by the younger generations even in his native country, Romania.

Selected references

- Mușu, Gh. 1973. *Din formele de cultură arhaică*. Bucharest: Editura Științifică.
- . 1981. *Lumini din depărtări, Civilizații prehellenice și microasiatice*. Bucharest: Editura Științifică și Encyclopedică.
 - . 1982. *Din mitologia tracilor*. Bucharest: Cartea Românească.
 - . 1995. *Voci din depărtări*. Bucharest: Editura Științifică.
- Paliga, S. 1988. “A Pre-Indo-European place-name: Dalmatia”, *Linguistica* 28, 105–08.
- . 1989. “Old European, Pre-Indo-European, Proto-Indo-European. Archaeological evidence and linguistic investigation”, *The Journal of Indo-European Studies* 17(3–4), 309–34.
 - . 1998. “A Pre-Indo-European lexicon”, in P. Roman, S. Diamandi & M. Alexianu (eds), *The Thracian World at the Crossroads of Civilizations*. Bucharest: Romanian Institute of Thracology, 657–64.
 - . 2002. “N. D. Andreev’s Proto-Boreal theory and its implications in understanding the Central-East and Southeast European ethnogenesis: Slavic, Baltic and Thracian”, *Romanoslavica* 38 (Papers and articles of the 13th International Congress of Slavists, Ljubljana, August 15–21, 2003), 93–104.
 - . 2006. *An Etymological Lexicon of the Indigenous (Thracian) Elements in Romanian* (Opera Omnia, 1). Bucharest: Evenimentul.
 - . 2015. “The Pre-Indo-European issue revisited. The Old Slavic heritage and its survival”, in I. Janyšková & H. Karlíková (eds), *Etymological Research into Old Church Slavonic. Proceedings of the Etymological Symposium (Brno, 9–11 September 2014)*. Prague: Lidové noviny, 299–307.
 - . 2016. “Pre-Indo-European (or ‘Mediterranean’) vs. Proto-Boreal. Some thoughts on prehistoric linguistic relations”, *Ezegodnik finno-ugorskih issledovanij* [Yearbook of Finno-Ugric Studies] 10(2), 37–48.
 - . 2017. “A new, and more decisive, descent into the realm of *OR-, *UR-”, *Linguistique Balkanique / Балканско езикознание* 56(1), 35–46.

Γιώργος Παπαναστασίου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
papana@lit.auth.gr

Τα ετυμολογικά λεξικά της αρχαίας ελληνικής ως πηγή πληροφοριών για τις γλωσσικές επαφές

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 19:30–20:00 | Friday, November 8th, 19:30–20:00)

Ο λεξιλογικός δανεισμός είναι ίσως το πιο ορατό αποτέλεσμα των γλωσσικών επαφών, επομένως, είναι λογικό να περιμένουμε ότι το ετυμολογικό λεξικό μιας γλώσσας θα μας δίνει μια εικόνα των επαφών της, καταγράφοντας τα δάνεια που πέρασαν σε αυτή από άλλες γλώσσες.

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται ο τρόπος που αποτυπώνονται στα τρία βασικά ετυμολογικά λεξικά της αρχαίας ελληνικής (το DELG του P. Chantraine, το GEW του Hj. Frisk και το EDG του R. S. P. Beekes) οι γλωσσικές επαφές, μέσω της αναφοράς σε αυτά των δανείων που πέρασαν στη γλώσσα. Εξετάζονται ζητήματα: (α) αναγνώρισης αν μια λέξη είναι δάνειο ή όχι, (β) εντοπισμού της γλώσσας ή της οικογένειας γλωσσών από την οποία προέρχεται κάθε δάνειο, (γ) εντοπισμού

του ακριβούς προδρόμου του κάθε δανείου, (δ) εξακρίβωσης της έντασης των γλωσσικών επαφών με μια συγκεκριμένη γλώσσα, με βάση το πλήθος των λέξεων που θεωρείται ότι προέρχονται από αυτή ή που έχουν μια συγκεκριμένη προέλευση, (ε) προσδιορισμού του χρονικού πλαισίου των επαφών για το οποίο μας παρέχει πληροφορίες το λεξικό, (ζ) εντοπισμού των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των τριών λεξικών, οι οποίες γίνεται προσπάθεια να ερμηνευθούν.

Είναι ήδη γνωστό ότι ο τρόπος αντιμετώπισης των δανείων διαφέρει σε καθένα από τα τρία ετυμολογικά λεξικά της αρχαίας ελληνικής. Ως βάση για τη σύγκριση μεταξύ τους λαμβάνεται το *DELG*, και επιβεβαιώνεται με τον τρόπο αυτό η βαρύτητα που έδωσε το *EDG* στα υποτιθέμενα δάνεια από το προελληνικό υπόστρωμα.

Διαπιστώνεται, επίσης, ότι τουλάχιστον το *DELG* ενδιαφέρεται να δείξει το αποτύπωμα των γλωσσικών επαφών όχι μόνο προς την ελληνική, αλλά και από την ελληνική προς άλλες γλώσσες, κυρίως προς τη λατινική.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

DELG = Chantraine, P. 2009. *Dictionnaire étymologique de la langue grecque*. Paris: Klincksieck.

EDG = R. S. P. Beekes. 2009. *Etymological dictionary of Greek*. 2 τόμ. Leiden: Brill.

GEW = Hj. Frisk. 1973. *Griechisches etymologisches Wörterbuch*. 3 τόμ. Heidelberg: Winter.

Τζιτζιλής, Χρ. & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.), *Ελληνική ετυμολογία 1 / Greek etymology 1*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη).

Angela Ralli

University of Patras

ralli@upatras.gr

Lexical borrowing and integration in the language of Greek immigrants in Canada

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 9:30–10:00 | Saturday, November 9th, 9:30–10:00)

This presentation deals with the adoption and integration of nouns and verbs in a language-contact situation in Canada, involving Greek as recipient language and English as donor. The investigated data consist of material that has been collected from both oral and written sources, within the framework of the project “Immigration and Language in Canada: Greeks and Greek-Canadians” (2016–2018), funded by the Stavros Niarchos Foundation (see also Maniakas 1991; Aravossitas 2016; Ralli 2019a).

The following issues are dealt with: (a) The interplay of endogenous and exogenous factors for the accommodation of loans. (b) The difference in integration strategies, depending on whether a loan is nominal or verbal. (c) The reason why the adopted items bear or do not bear Greek inflection, and their classification into specific inflection classes. (d) The basic properties of gender assignment leading to the integration of English nouns as masculine, feminine or neuter.

In line with Matras (2009), Ralli (2016; 2019b) and Ralli & Makri (forthcoming), it is argued that the accommodation of a loan in a particular language – in this case in Greek Canadian – is not only the product of extra-linguistic causes (e.g. intensity of contact, degree of bilingualism, etc.; Thomason 2001), but follows specific linguistic constraints due to language-internal factors of phonological, morphological and semantic nature. To this end, the role of structural (in)compatibility between the donor (analytical English) and the recipient (fusional Greek) into accommodating nouns and verbs will be taken in consideration.

Selected references

- Aravossitas, Th. 2016. *The hidden Schools: Mapping Greek Heritage Language Education in Canada*. Unpubl. Ph.D. diss. University of Toronto.
- Maniakas, Th. 1991. *The Ethnolinguistic Reality of Montreal Greeks*. Unpubl. Ph.D. diss. University of Montreal.
- Matras, Y. 2009. *Language Contact*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ralli, A. 2016. “Strategies and patterns in loan verb integration in Modern Greek varieties”, in A. Ralli (ed.), *Contact Morphology in Modern Greek Dialects*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 73–108.
- . 2019a. *Language and Immigration: The Language of Greek Immigrants in Canada*. Patras: Laboratory of Modern Greek Dialects.
- . 2019b. “Affixoids and verb borrowing in Aivaliot morphology”, in A. Ralli (ed.), *The Morphology of Asia Minor Greek: Selected Topics*. Leiden & Boston: Brill, 221–54.
- Ralli, A. & V. Makri. Forthcoming. “Examining the integration of borrowed nouns in immigrant speech: The case of Canadian Greek”, in P. ten Hacken & R. Panocová (eds), *Borrowing and Word Formation*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Thomason, S. 2001. *Language Contact. An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Rafał Rosół

Adam Mickiewicz University in Poznań
raf.ros@wp.pl

Greece, Anatolia, and beyond. A new approach to the etymology of τύπαννος ‘monarch, tyrant’

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 17:30–18:00 | Friday, November 8th, 17:30–18:00)

One of the most intriguing issues in the field of Greek etymology is the origin of the term *τύπαννος* ‘monarch, tyrant’ (along with *τύπαννος*, -*ον* ‘kingly, royal’). Being widely spread in Greek (Aesch., Hdt., etc.), the word gave birth to many derivatives, e.g. *τυπανεῖω* and -*έω* ‘to be a monarch, tyrant, ruler’ (since Alc.), *τυπανίς*, *-ιδος* f. ‘monarchy, tyranny’ (since Archil.), *τυπανία* f. ‘id.’ (since Xenoph.), *τυπανικός*, *-ή*, *-όν* ‘of or for a *τύπανος*, royal’ (since Aesch.), as well as it became a part of quite numerous compounds. Concerning its etymology, linguists compare Greek

túpavvoç to Luwian *tarwanis* ‘king’, Biblical Hebrew *seren* ‘Philistine ruler, governor of five Philistine cities’ (perhaps a Philistine word), and Philistine *tn* with the probable meaning of ‘chief, ruler’. Although no one doubts that the Greek word is closely interlinked with its Oriental counterparts, there is still no convincing explanation for their mutual correlations. The main goal of the paper is to throw a new light on this problem. First of all, the author puts forward a hypothesis regarding the ultimate provenance of the word. According to it, the term originates from the Hurrian word for ‘king’, i.e. *šarri* in its determined form of *šarrini* ‘the king’ (ergative *šarriniš*) that, in turn, is a loan from Akkadian *šarru* ‘king’. This hypothesis opens up very interesting opportunities for further investigation and discussion.

Selected references

- Cross, F. M. 2008. *Inscriptions in Phoenician and Other Scripts*, in L. E. Stager, J. D. Schloen, D. M. Master (eds), *Ashkelon 1. Introduction and Overview (1985–2006)*, Winona Lake: Eisenbrauns, 333–72.
- Garbini, G. 1991. *On the Origin of the Hebrew-Philistine Word “seren”*, in A. S. Kaye (ed.), *Semitic studies in honor of W. Leslau*, Wiesbaden: Harrassowitz, 516–19.
- Giusfredi, F. 2009. “The problem of the Luwian title “tarwanis””, *Altorientalische Forschungen* 36, 140–45.
- Niesiołowski-Spanò, Ł. 2016. *Goliath’s Legacy. Philistines and Hebrews in Biblical Times*. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Pintore, F. 1983. “Seren, tarwanis, tyrannos”, in O. Carruba, M. Liverani & C. Zaccagnini (eds), *Studi orientalistici in ricordo di Franco Pinore* (*Studia Mediterranea* 4). Pavia: GJES, 285–322.
- Zsolt, S. 2018. “Anatolian influences on Greek”, in Ł. Niesiołowski-Spanò & M. Węcowski (eds), *Change, Community, and Connectivity. North-Eastern Mediterranean at the Turn of the Bronze Age and in the Early Iron Age*. Wiesbaden: Harrassowitz, 376–418.

Irena Sawicka & Anna Cychnerska

Instytut Slawistyki PAN & Nicolaus Copernicus University in Toruń
irsawicka@gmail.com & koryan@poczta.fm

The Balkan sandhi

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 13:30–14:00 | Saturday, November 9th, 13:30–14:00)

In the paper we will present the phenomena of sandhi occurring in the central parts of the Balkan Sprachbund. This type of assimilation, or rather lenition, is characteristic primarily of North-Albanian dialects and Slavonic Macedonian in the greater part of the Republic of North Macedonia.

Helmut W. Schaller

University of Marburg

schalleh@staff.uni-marburg.de

Slavic elements in Greek toponymy

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 17:30–18:00 | Saturday, November 9th, 17:30–18:00)

In Modern Greek there are only a few loanwords from South Slavic languages, especially Old Bulgarian, but we find a large number of geographic terms, especially in the Peloponnese, derived from Slavic nouns and proper names. In 1941, Max Vasmer published, in the series of the Prussian Academy of Sciences in Berlin, a large collection of geographic names under the title “Die Slaven in Griechenland”. The names are registered on the basis of Greek regions. However, Vasmer was not the first philologist who was engaged in this field. He was preceded by the Bavarian historian Johann Jakob Fallmerayer, the Russian historian Alexander Hilferding, the leading balkanologist Gustav Weigand at the University of Leipzig and other specialists, who had also published their results concerning this issue. Today a fresh look on the Slavic elements in Greek toponymy is needed, namely a study and analysis of geographic names in Greece, with Greek as the given language with its own writing and orthography. We also have to consider the phonemic transcription and the replacement of Slavic phonemes in the geographic names by its nearest equivalents in Greek.

The issues dealt with in the presentation have to do with the phonetic and morphological adaptation of the Slavic elements under the influence of Greek. As we know, Slavic and Greek phonetics are very different, which also applies to the morphological systems. We will also address the semantic issue, e.g. to which field the geographic terms belong (we could possibly find names for plants, for peculiarities of the landscape, for ethnic groups and perhaps some other semantic fields).

Vassilios Spyropoulos & Anthi Revithiadou

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών & Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
vspyrop@phil.uoa.gr & revith@lit.auth.gr

Article omission in Asia Minor Greek

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 13:00–13:30 | Friday, November 8th, 13:00–13:30)

The definite article in Greek is the designator of definiteness and its presence in definite nouns and proper names is obligatory (Holton et al. 2012). However, in Asia Minor Greek (AMG dialects), the article tends to be omitted or have a null phonological representation (Dawkins 1916; Anagnostopoulos 1922; Papadopoulos 1955; Oeconomides 1958; Anastasiadis 1976; Koutita-Kaimaki 1977–1978, etc.).

[1] *Phloita Cappadocian*

on teλoj Ø luturja, Ø papas ferisci to nif
 when finishes mass.*F.NOM, priest.*M.NOM brings the.ACC bride.*F.ACC
 so yambro kondā
 to.the.ACC groom.*M.ACC near

'When the mass is over, the priest brings the bride to the groom's side.'

(Karatsareas [2013, 211], drawn from *LANE* ms. 811, 22)

Article omission has been considered a major feature of AMG and, pace Dawkins (1916), has been attributed to language contact with Turkish (Thomason & Kaufman 1988; Winford 2005), which lacks definite articles and associates definiteness with case marking (Göksel & Kerslake 2005). However, the distribution of this omission is complicated in a way that mere contact cannot explain the whole range of facts, especially because article omission obeys different conditions in the various dialectal varieties of AMG (Karatsareas 2013). For instance, in Pontic, in which it shows very limited distribution, it has been attributed to phonological deletion in hiatus environments (Oeconomides 1958; Koutita-Kaimaki 1977–1978). Karatsareas (2013) proposes that article omission is a unitary phenomenon in AMG and not a language contact phenomenon. More specifically, its path of development starts with phonological deletion (e.g., Pontic) but gradually develops facets of morphological conditioning pertaining mainly to case (e.g., Cappadocian).

In this paper, we revisit the phenomenon and examine in detail the conditions that govern its distribution in the various dialects. More specifically, we put forward the hypothesis that the omission of the definite article is associated with the special status the article has acquired as a word/class marker in the dialects in question, as evidenced by the obligatory polydefiniteness associated with article-free structures. Moreover, we argue that certain developments related to animacy and the shape of the nominal class/paradigm (Dawkins 1916) also played their part in the decline of the article as designator of definiteness. Our hypothesis leaves room for contact to enter the scene from the back door since the structures relevant to these conditions are either directly or indirectly related to contact with Turkish.

Selected references

- Dawkins, R. 1916. *Modern Greek in Asia Minor: A Study of the Dialects of Silli, Cappadocia and Pharasa with Grammar, Texts, Translations and Glossary*. Cambridge: Cambridge University Press.
 Karatsareas, P. 2013. "Understanding diachronic change in Cappadocian Greek. The dialectological perspective", *Journal of Historical Linguistics* 3, 192–29.

**Νερό και ωδα (voda) στους ιδιωτισμούς της νέας ελληνικής και της ρωσικής:
συγκριτική προσέγγιση**

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 19:00–19:30 | Saturday, November 9th, 19:00–19:30)

Η μεταφορική απεικόνιση των φαινομένων της ζωής σε διάφορες γλώσσες και πολιτισμούς συνήθως έχει έναν συστηματικό χαρακτήρα. Το σύστημα εικόνων που βασίζεται στις συγκεκριμένες πολιτισμικές, εθνικές και ιστορικές απόψεις και αντιλήψεις, αποδίδεται τακτικά στον λόγο και παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της γλωσσικής εικόνας του κόσμου του κάθε έθνους.

Στην προκειμένη περίπτωση το αντικείμενο έρευνας ήταν η χρήση των λεξημάτων νερό/ωδα (voda) στις παγιωμένες εκφράσεις (ΠΕ) της νέας ελληνικής και της ρωσικής γλώσσας αντίστοιχα. Είναι ευρέως γνωστό (Τολσταί 1995, 386) ότι το νερό στη λαϊκή αντιληψή παρουσιάζεται ως ένα από τα βασικά στοιχεία της δημιουργίας του κόσμου, πηγή ζωής και μέσο μαγικής κάθαρσης: πρβ. αθάνατο νερό / жижа вода, ἡπιε το αμίλητο νερό / в рот воды на брал ктл., γι' αυτό παίζει έναν ιδιαίτερο ρόλο τόσο στον ελληνικό, όσο και στον ρωσικό εθνικό πολιτισμό. Η πολυμορφία της αντιληψής του νερού ως γλωσσικής έννοιας εκφράζεται με μια ποικιλία ΠΕ, η πηγή της σημασίας των οποίων στις περισσότερες περιπτώσεις, όπως έδειξε η έρευνα, είναι ο λαϊκός πολιτισμός. Ως στοιχείο των ΠΕ το νερό μπορεί να έχει τόσο θετική όσο και αρνητική χροιά, κάτι που αιτιολογείται από τη διαφορετική προσέγγιση του ανθρώπου στην έννοια ποικίλων χαρακτηριστικών του νερού στο πλαίσιο της ανθρώπινης δραστηριότητας [Χαϊρούλινα 2011, 171–74].

Από την αναζήτηση σε σώματα κειμένων έχουμε συγκεντρώσει 58 ΠΕ στη νέα ελληνική και 53 ΓΤ στη ρωσική γλώσσα: χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της σημασιολογικής ανάλυσης του λεξήματος και εφαρμόζοντας την ταξονομική (taxonomic) μέθοδο με χρήση του λεξικο-σημασιολογικού πεδίου (Ιορίνα 2005, 59) διακρίναμε αρκετά κοινά χαρακτηριστικά των ΠΕ που περιέχουν το σχετικό λέξημα σε κάθε γλώσσα (πρβ. σωματικές απεκρίσεις, κάτι ασήμαντο, μαγικό υγρό, μέτρο σύγκρισης κτλ.).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Τολσταί 1995 = Т. А. Агапкина & С. М. Толстая. 1995. “Пища”, στο *Славянские древности. Этнолингвистический словарь в 5-ти томах*, 10^с τ. Мόσχα: Международные отношения.

Χαϊρούλινα 2011 = Р. Х. Хайруллина, М. Айчичек & А. Бозташ. 2011. “Универсальные культурные концепты в контексте межкультурной коммуникации”, *Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение* 3, 69–75. [URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/universalnye-kulturnye-konsepty-v-kontekste-mezhkulturnoy-kommunikatsii>]

Ιορίνα, Е. А. 2005. *Образный строй языка*. Томск: Изд-во Том. ун-та.

Christos Tzitzilis

Aristotle University of Thessaloniki
hrtzilis@lit.auth.gr

Is there a Cappadocian isotopic league?

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 12:00–13:00 | Friday, November 8th, 12:00–13:00)

The title question would have been better worded as follows: Is Cappadocian a member of the Anatolian Sprachbund or a member of a “Cappadocian isotopic league”? In order to answer these questions, the following issues are investigated: linguistic league (Sprachbund) and isotopic league; the position of Cappadocian among the modern Greek dialects; the relations of Cappadocian with Turkish (or “five Cappadocian linguistic myths”); the problem of the Anatolian Sprachbund (Haig 2001; 2014; Tzitzilis 1989; 2019); basic characteristics of this area; affinities to neighbouring regions; the position of Cappadocian in the framework of the Anatolian Sprachbund; Cappadocian as a member of an isotopic league.

Selected references

- Dawkins, R. M. 2016. *Modern Greek in Asia Minor*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Haig, G. 2001. “Linguistic diffusion in present-day East Anatolia: From top to bottom”, in A. Aikhenvalt & R. M. W. Dixon (eds), *Areal Diffusion and Genetic Inheritance: Problems in Comparative Linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 195–224.
- . 2017. “East Anatolia: Language contact in a transition zone”, in R. Hickey (ed.), *The Cambridge Handbook of Areal Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press, 396–423.
- Tzitzilis, Chr. 1989. “Zu den griechisch-türkischen Sprachbeziehungen”, *Linguistique Balkanique* 32, 185–97.
- . 2019. “Balkan and Anatolian Sprachbund or Balkan and Anatolian isotopic league?”, in Chr. Tzitzilis & G. Papanastassiou (eds), *Language Contact in the Balkans and Asia Minor*, 2nd v. Thessaloniki: Institute of Modern Greek Studies.

Nicole Vassalou^{1,2}, Dimitris Papazachariou¹ & Mark Janse²

University of Patras¹ & Ghent University²
vasnicol@upatras.gr, papaz@upatras.gr & mark.janse@ugent.be

Vowel variation in the Mišótika Cappadocian of Mandra (Larisa)

(Παρασκευή 8 Νοεμβρίου, 16:30–17:00 | Friday, November 8th, 16:30–17:00)

The aim of this paper is to discuss the changes in the vowel system of contemporary Mišótika Cappadocian as spoken in Mandra (Larisa).

Our study is based on recordings of 10 native speakers of Mišótika (5 male, 5 female) from Man-

dra, a mixed speech community, where descendants of refugees from Misti live together with locals who speak the dialectal variety of Larisa. We analyse the characteristics of the Mišótika vowel system, taking into consideration mechanisms of language contact and linguistic change (see Chambers & Schilling 2013 for a comprehensive overview).

The Cappadocian vowel system, before the population exchange in 1924, consisted of eight vowels, aligning it with the vowel system of Turkish, i.e. /a, e, i, o, u, œ, y, ui/ (Dawkins 1916). According to our findings, however, the current vowel system of Mišótika speakers from Mandra seems to diverge significantly from the older one. Specifically, the ‘Turkish’ vowels [œ, y, ui], which do not exist in Modern Greek, are at the stage of elimination, due to contact with Modern Greek through a levelling process, something we also found in previous studies of the vowel system of other Cappadocian communities in Northern Greece (Vassalou et al. forthcoming).

At the same time, the ‘Greek’ vowels [i, e, a, o, u] present a different distribution, since they seem to be assimilated with the phonetic realizations of the vowels of the local variety of Larisa, because of the close contact between the Cappadocian and local communities.

To conclude, the study shows that the Cappadocian native speakers from Mandra use a variety that is not identical with the older one, with changes that indicate long-term accommodation and levelling.

Selected references

- Chambers, J. K. & N. Schilling (eds). 2013. *The Handbook of Language Variation and Change* (2nd edition). Oxford: Blackwell.
- Dawkins, R. M. 1916. *Modern Greek in Asia Minor: a Study of the Dialects of Silli, Cappadocia and Pharsa with Grammar, Texts, Translations and Glossary*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vassalou, N., D. Papazachariou & M. Janse. Forthcoming. “Variation in the vowel system of Mišótika Cappadocian: Findings from two refugee villages in Greece”, in A. Arvaniti et al. (eds), *Proceedings of the 13th International Conference on Greek Linguistics*. London.

Desislava Yordanova-Petrova

South-West University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad
dessitay@yahoo.com

Συγκριτική μελέτη των μετοχών της ελληνικής, της βουλγαρικής και της ρωσικής γλώσσας

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 18:30–19:00 | Saturday, November 9th, 18:30–19:00)

Αντικείμενο μελέτης της παρούσας εισήγησης αποτελεί η κατηγορία των μετοχών της ελληνικής, της βουλγαρικής και της ρωσικής γλώσσας. Εξετάζονται τα διάφορα είδη μετοχών στις τρεις γλώσσες και πραγματοποιείται μια συγκριτική μελέτη του τρόπου σχηματισμού και των διάφορων λει-

τουργιών τους μέσα στον λόγο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα σημεία σύγκλισης και απόκλισης, τα οποία είναι αρκετά, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η ελληνική και η βουλγαρική έχουν πολλά κοινά σημεία ως γλώσσες που ανήκουν στη Βαλκανική Γλωσσική Ένωση (Balkan Sprachbund), καθώς επίσης το γεγονός ότι η βουλγαρική και η ρωσική είναι δύο σλαβικές γλώσσες με εξίσου αρκετά κοινά στοιχεία. Συγκρίνεται μεταξύ άλλων και η συχνότητα χρήσης των διάφορων ειδών μετοχών στις τρεις γλώσσες, όπου επίσης παρατηρούνται αρκετές ομοιότητες, αλλά και διαφορές. Το ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο θέμα προκλήθηκε κατ' αρχάς από τις δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζουν οι Βούλγαροι κατά την εικαμάθηση της ελληνικής όσον αφορά την κατάκτηση του συστήματος των ελληνικών μετοχών, ενώ στη συνέχεια προστέθηκαν και τα δεδομένα της ρωσικής γλώσσας, επειδή ως γνωστόν οι συγκριτικές μελέτες μεταξύ δύο ή ακόμη και μεταξύ τριών ή παραπάνω γλωσσών, πολύ συχνά δίνουν την ευκαιρία να φωτίσουμε και να εξηγήσουμε καλύτερα κάποιο γλωσσικό φαινόμενο, πράγμα που θα ήταν πολύ δύσκολο, εάν η ανάλυση περιοριζόταν στα πλαίσια μίας και μόνο γλώσσας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Akademichna gramatika na balgarskia knizhoven ezik.* 1983. Σόφια: БАН.
- Boyadzhiev, T., I. Kutsarov & Y. Penchev. 1998. *Savremeneni balgarski ezik*. Σόφια: "Petar Beron".
- Βραχιονίδου, Μ. κ.ά. (επιμ.). 2003. *Ρωσική και νεοελληνική. Προβλήματα των ρωσοφώνων κατά την εκμάθηση της ελληνικής*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Gochev, G. N. 2001. *Sovremennyyi russkiy yazyik. Chast vtoraya. Morfologiya*. Βέλικο Τίρνοβο: Universitetskoe izdatelstvo "Sv. Sv. Kiril i Metodiy".
- Holton, D., P. Mackridge & E. Philippiakη-Warburton. 1999. *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*. Μτφρ. Β. Σπυρόπουλος, Αθήνα: Πατάκης.
- Κλαίρης, Χρ. & Γ. Μπαμπινιώτης. 2011. *Γραμματική της νέας ελληνικής. Δομολειτουργική, επικοινωνιακή*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Nitsolova, R. 2008. *Balgarska gramatika. Morfologia*. Σόφια: Universitetsko izdatelstvo "Sv. Kliment Ohridski".
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 1988. *Νεοελληνική γραμματική (της δημοτικής)*, 3η έκδ. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).
- Τσαούσεβα, Ε. & Δ. Βάλωφ. 1993. *Γραμματική της βουλγαρικής γλώσσας*. Σόφια & Αθήνα.

Danila Zuljan Kumar

Fran Ramovš Institute of Slovenian Language
DZuljan@zrc-sazu.si

The influence of Friulian and Italian on the morphosyntax of the Western Slovenian dialects

(Κυριακή 10 Νοεμβρίου, 10:30–11:00 | Sunday, November 10th, 10:30–11:00)

The paper deals with the Slavic-Romance linguistic contact in the western Slovenian linguistic territory. More precisely, it focuses on the influence of the Italian and Friulian languages on the

westernmost Slovenian dialects, i.e. the Torre Valley and the Natisone Valley dialects of Slovenian. They both are spoken on both sides of the Slovenian-Italian state border.

Due to their isolation from other areas where Slovenian is spoken, the two dialects are among the most archaic of the Slovenian dialects; at the same time, due to the constant contact with neighbouring Romance languages, Friulian and Italian, they are the most romanized Slovenian dialects.

Borrowing from Friulian and Italian can be seen in all aspects of the language, from phonology (e.g. the Torre Valley dialect includes the phoneme *g̊* which is borrowed from Friulian: TrV.d. *g̊eliezo* 'iron', *ja obrejn̊gen* 'I find') to semantic calques.

In my previous research, I focused on the clausal interference, i.e. on the borrowing of syntactic construction types or the so-called structural calques and other changes at the level of clausal syntactic structures in the two dialects of Slovenian, for which I assume that they arose due to language contact with Romance languages. In this paper, I will illuminate some of the morpho-syntactic features in the above-mentioned dialects, which, I assume, have to do with the influence of the neighbouring Romance languages, like the loss of the neutral gender, the loss of the dual, and the vitality of the use of past perfect tense, which is disappearing in central Slovenian dialects and in Standard Slovenian language.

Selected references

- Spinozzi Monai, L. 1995. "La categoria del genere in un'area di contatto slavo-romanza", *Cefastu?* 71(2), 171–89.
—. 1995: "La 'femminilizzazione' del neutro in un'area di contatto slavo-romanzo", in G. Marcato (ed.), *Donna e linguaggio. Atti del Convegno Internazionale di Studi "Dialettologia al femminile" (Sappada/Plodn (Belluno) 26–30 giugno 1995)*. Padova: CleuP, 545–56.
Steenwick, H. 1998. "Some morphological characteristics of Resian substantives containing the suffix -(j)ust", *Studies in Slavic and General Linguistics* 24, 377–90.
Zuljan Kumar, D. 2014. "Borrowing of forms and syntactic patterns in the Ter/Torre Valley dialect of Slovenian", *Europa Orientalis* 33, 343–54.
—. 2016. "The influence of Italian and Friulian on the clausal constructions of the Ter/Torre Valley dialect of Slovenian", *Europa Orientalis* 35, 521–30.

Νίκος Λιόσης

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Α.Π.Θ.

nikoslios@yahoo.gr

Δομικά και λεξιλογικά αποτελέσματα γλωσσικών επαφών στα αλβανικά του Έβρου

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 14:00-15:00 | Saturday, November 9th, 14:00-15:00)

Η ποικιλία της αλβανικής που μιλιέται σε δύο θύλακες στον Έβρο (βόρειο και νότιο) παραμένει μέχρι σήμερα σχεδόν αχαρτογράφητη. Οι αλβανόφωνοι ομιλητές είναι απόγονοι προσφύγων από την Ανατολική Θράκη και η πρώτη εξέταση του διαθέσιμου γραμματικού και λεξιλογικού υλικού παραπέμπει σε ένα αναμενόμενα έντονο και διαρκές πλαίσιο επαφής με την τουρκική, την ελληνική και τη βουλγαρική, πιο πολύ σε επίπεδο διαλέκτων παρά κοινών, που δικαιολογείται κυρίως για την περίοδο πριν την μετακίνησή τους στον σημερινό τόπο κατοικίας τους. Η επίδραση της νεοελληνικής κοινής περιορίζεται κυρίως στην περίοδο μετά τη μετακίνηση των ομιλητών. Ειδικά η εξέταση του λεξιλογίου παραπέμπει επίσης σε ένα λιγότερο αναμενόμενο ποσοστό δανείων διαφορετικής προέλευσης που οδηγεί σε ερωτήματα όπως τα παρακάτω: μπορούμε να μιλάμε για επίδραση τοπικών ποικιλιών της ρομανί και της γκαγκαούζικης με μαρτυρημένη και ισχυρή μέχρι σήμερα παρουσία στον ίδιο στενό γεωγραφικό χώρο; Αν όντως υπάρχουν αρομουνικά δάνεια (ή, γενικότερα, δάνεια της βαλκανικής λατινικής) αυτά είναι προϊόντα άμεσης ή έμμεσης επαφής; Σε ποιές υποθέσεις μάς οδηγεί η παρουσία ενός μπροστινού ανοικτού φωνήματος /ə/ στα αλβανικά της περιοχής, το οποίο απουσιάζει φυσικά από την κοινή αλβανική αλλά και από τα αρβανίτικα ιδιώματα της νότιας Ελλάδας;

Το τελευταίο ερώτημα θέτει το ζήτημα της εξέτασης του δανείων στοιχείων των αλβανικών του Έβρου στη βαλκανική του διάσταση και μπορεί να συνεχεταστεί μαζί με τα υπόλοιπα βαλκανικά τους χαρακτηριστικά. Το βαλκανικό πλαίσιο επαφών γίνεται σαφέστερο, αν συνυπολογιστούν οι ομοιότητες στο δάνειο υλικό με το νεοελληνικό ιδιώμα του γειτονικού Σουφλίου αλλά και με άλλες ποικιλίες της ευρύτερης περιοχής, όπως τα τσακώνικα της Προποντίδας, που βοηθούν στην κατάταξη των αλβανικών του Έβρου στο πλαίσιο των ανατολικών διαλέκτων της βαλκανικής ένωσης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Κυρανούδης, Π. 2009. *Μορφολογία των τουρκικών δανείων της ελληνικής γλώσσας*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Liosis, N. 2017. "Systems in disruption: Propontis Tsakonian". Στο Th. Georgakopoulos, Th.-S. Pavlidou, M. Pechlivanos, A. Alexiadou, J. Androutsopoulos, A. Kalokairinos, S. Skopeteas & K. Stathi (επιψ.), *Proceedings of the 12th International Conference on Greek Linguistics*, 1ος τ. Βερολίνο: Romiosini, 599-612.

- Loukina, A. 2008. *Regional Phonetic Variation in Modern Greek*. Unpubl. Ph.D. diss. University of Oxford.
- Sawicka, I. 1997. *The Balkan Sprachbund in the Light of Phonetic Features*. Βαρσοβία: Energeia.
- Sokolova, B. 1983. *Die albanische Mundart von Mandrica*. Βερολίνο: Harrassowitz.
- Trudgill, P. 2009. “Greek dialect vowel systems, vowel dispersion theory, and sociolinguistic typology”. *Journal of Greek Linguistics* 9, 80–97.
- Tzitzilis, Ch. 2001. “Balkan Linguistics and dialects: the case of Tsakonian”. Προφορική ανακοίνωση στο 3rd International Conference of the Balkan-Commission (Sofia).

Ελένη Παπαδάμου

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Α.Π.Θ.
helenp@lit.auth.gr

Η βαλκανική διάσταση της κλητικής στην ελληνική (με έμφαση στα δεδομένα των βόρειων ιδιωμάτων της Δ. Μακεδονίας)

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 14:00–15:00 | Saturday, November 9th, 14:00–15:00)

Μια συστηματική εξέταση της κλητικής στην ελληνική και ιδιαίτερα σε μια ομάδα νεοελληνικών ιδιωμάτων, όπως αυτά που εξετάζουμε, προϋποθέτει ή καλύτερα γίνεται πιο πλήρης και πιο σφήνις, αν απαντήσουμε σε ορισμένα ερωτήματα που αφορούν γενικότερα τον χαρακτήρα και τη λειτουργία της πτώσης αυτής (διαγλωσσική διάσταση) και ειδικότερα τη θέση της και τη λειτουργία της στις βαλκανικές γλώσσες (βαλκανική διάσταση) καθώς και τη διαχρονική και διατοπική παρουσία της στην ελληνική.

Κατά τον σχηματισμό της κλητικής συμμετέχουν: (α) ειδικά κλιτικά μορφήματα, (β) ειδικός κλητικός επιτονισμός, που εκφράζεται συνήθως με μετακίνηση και ανέβασμα του τόνου και (γ) χρήση συντομευμένων τύπων των ονομάτων. Το πρόβλημα της κλητικής στην ελληνική μπορούμε να το εξετάσουμε κάτω από το πρίσμα των ειδικών καταλήξεων που χρησιμοποιούνται για τον σχηματισμό της πτώσης αυτής ή των χρήσεων των κλητικών μορίων καθώς και ειδικών γραμματικοποιημένων τύπων που χρησιμοποιούνται ως κλητικά μόρια (Τζιτζιλής, Εισαγωγή).

Η διατήρηση της κλητικής στις βαλκανικές γλώσσες, ιδιαίτερα σε αυτές που ανήκουν σε οικογένειες στις οποίες η πτώση αυτή έχει ατονήσει, θεωρείται ένας από τους μη βασικούς βαλκανισμούς, καθώς η παρουσία της πτώσης αυτής διαφοροποιεί τις βαλκανικές γλώσσες όπως τη βουλγαρική, τη σλαβομακεδονική και τη ρουμανική από τα υπόλοιπα μέλη των οικογενειών τους που αγνοούν, τουλάχιστον εν μέρει, την πτώση αυτή. Ένα άλλο φαινόμενο που χαρακτηρίζει τη βαλκανική διάσταση της κλητικής στην ελληνική και στις άλλες βαλκανικές γλώσσες είναι ο δανεισμός του σλαβικού μορφήματος της κλητικής των θηλυκών -o (Quonje 1986). Η ανάλυση της βαλκανικής διάστασης της κλητικής ολοκληρώνεται με την εξέταση του συστήματος των ειδικών κλητικών μορίων στην ελληνική και στις άλλες βαλκανικές γλώσσες. Όπως υποστηρίζει ο Solta (1980), η ύπαρξη ξεχωριστών δεικτών για την κλητική δεν αποτελεί βαλκανισμό, με την αυστηρή έννοια του όρου, αλλά ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της βαλκανικής γλωσσικής ένωσης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Donati, M. 2014. "Vocative", στο G. Giannakis (ed.), *Encyclopedia of Ancient Greek Language and linguistics*, 3ος τ. Leiden & Βοστόνη: Brill, 491–94.
- Espinal, T. 2013. "On the structure of vocatives", στο B. Sonnenhauser & P. Noel (eds), *Vocative! Addressing between system and performance*. Βερολίνο: de Gruyter, 109–32.
- Henrich, G. S. 1976. *Κλητικές και γενικές σε -ο από αρσενικά σε -ος στα μεσαιωνικά και νέα ελληνικά*. Αδημ. διδ. διατρ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Hill, V. 2014. *Vocatives: How Syntax Meets with Pragmatics*. Leiden: Brill.
- Levinson, S. 1983. *Pragmatics*. Κέμπριτζ: Cambridge University Press.
- Παπαδάμου, Ε. 2018. *To μορφολογικό σύστημα των βορείων ιδιωμάτων της Καστοριάς στο φως των σχέσεων διαλεκτολογίας και βαλκανικής γλωσσολογίας*. Αδημ. διδ. διατρ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Quonje, J. I. 1986. *Über den Vokativ und die Vokativformen in den Balkansprachen und im europäischen Sprachareal*. Κοπεγχάγη: University of Copenhagen.
- Solta, G. R. 1980. *Einführung in die Balkanlinguistik mit besonderer Berücksichtigung des Substrats und des Balkanlateinischen*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
- Τζιτζιλής, Εισαγωγή – Χρ. Τζιτζιλής. Υπό έκδοση. "Εισαγωγή", στο Χρ. Τζιτζιλής (επιμ.), *Νεοελληνικές Διάλεκτοι*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).
- Tzitzilis, Chr. Υπό έκδοση. "Balkan and Anatolian Sprachbund or Balkan and Anatolian isotypic league?", στο Χρ. Τζιτζιλής & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.), *Γλωσσικές επαφές στα Βαλκάνια και στη Μικρά Ασία*, 2ος τ. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).

Nataliya Sotirova, Vladislav Marinov & Raki Belo

South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad & "St. Cyril and St. Methodius" University of Veliko Tarnovo
natalia.sotirova@abv.bg, w.marinov@uni-vt.bg & rbelo@abv.bg

Ο βαλκανικός χαρακτήρας των *nomina actionis et resultativa*

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 14:00–15:00 | Saturday, November 9th, 14:00–15:00)

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι ορισμένα παράγωγα ουσιαστικά με κοινές βάσεις ελληνικής προέλευσης σε τρεις βαλκανικές γλώσσες – την αλβανική, τη βουλγαρική και τη ρουμανική. Οι γλώσσες αυτές δανείστηκαν από τα ελληνικά λεξικούς τύπους, μερικοί από τους οποίους συναντώνται και στις τρεις γλώσσες. Υπέρα από τη φωνολογική και τη μορφολογική προσαρμογή τους, πολλές από τις ελληνικές δάνειες λέξεις συνεχίζουν την πορεία τους και συμμετέχουν σε περαιτέρω διαδικασίες παραγωγής και σύνθεσης, λειτουργώντας πια ως βάσεις στις οποίες προσκολλώνται ιθαγενή παραγωγικά προσφύματα.

Η ανακοίνωση αυτή αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης μελέτης, σκοπός της οποίας είναι να αναδείξει τον βαθύτο παραγωγικότητας των πλήρως ενταγμένων ελληνικών δανείων στις εν λόγω βαλκανικές γλώσσες, μέσω της παράθεσης και της ανάλυσης των παραγώγων τους.

Η έμφαση θα δοθεί στην παρουσίαση ρηματικών ουσιαστικών που δηλώνουν την ενέργεια ή το αποτέλεσμα της ενέργειας της ρηματικής βάσης. Οι σχηματισμοί αυτοί παράγονται από τα πλήρως ενταγμένα δάνεια ρήματα, τα οποία δεν παραμένουν στάσιμα στο νέο τους περιβάλλον, αλλά εμπλέκονται στις παραγωγικές διαδικασίες. Τα περισσότερα από τα ρήματα σχηματίστηκαν με βάση το θέμα του αορίστου (ΘΑ) του αντίστοιχου ελληνικού ρήματος και διατήρησαν τον αοριστικό χαρακτήρα -σ- ως μέρος της κατάληξης, π.χ. το ρήμα *zalís* (αλβ.), *zalísvam* (βουλγ.), *zalisí* (ρουμ.) από το ΘΑ του ρήματος *ζαλίζω*.

Η συλλογή υλικού βασίζεται στους τυπωμένους τόμους του *Eтymologikou Λεξικού της Βουλγαρικής Γλώσσας (БЕР)*, καθώς και σε μελέτες που επικεντρώνονται στο θέμα των ελληνικών δανείων στις επιμέρους βαλκανικές γλώσσες.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Ανδριώτης, Ν. Π. 1952. “Τα ελληνικά στοιχεία της βουλγαρικής γλώσσης”, *Αρχείον του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού* 17, 34-100.
 БЕР = Български етимологичен речник, 8 т. 1971-2017. Съфия: АИ “Проф. Марин Дринов”.
 Дзицзилис, Хр. 1990. Фонетични проблеми при етимологизуване на гръцките заемки в българския език. Съфия: БАН.
 Куриαζής, Δ. 2001. Ελληνικές επιδράσεις στην αλβανική. Αδημ. διδ. διατρ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
 Mihăescu, H. 1966. *Influența grecească asupra limbii române pînă în secolul al XV-lea*. Bucureşti: Editura Academiei Republicii Socialiste România.
 Rosetti, A. 1978. *Istoria limbii române. I. De la origini pînă în secolul al XVII-lea*. Bucureşti: Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică.
 Филипова-Байрова, М. 1969. Грециките заемки в съвременния български език. Съфия: БАН.

Κυριακή Τσαλακανίδου

Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών Α.Π.Θ.
ktsalaka@lit.auth.gr

Μεσαιωνικές ελληνορωσικές γλωσσικές επαφές με βάση ένα ελληνορωσικό γλωσσάρι του 15ου αιώνα

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 14:00–15:00 | Saturday, November 9th, 14:00–15:00)

Για τις ελληνορωσικές γλωσσικές επαφές κατά τον Μεσαίωνα γνωρίζουμε ελάχιστα. Γι' αυτό τον λόγο η μελέτη του ελληνορωσικού γλωσσαρίου του 15ου αιώνα, *Речь топкословия греческаго, а подеикунется крісвмї*.

Για τη γλωσσική ταυτότητα του συγγραφέα έχουν διατυπωθεί οι εξής απόψεις: Σύμφωνα με τον εκδότη (Vasmer 1922), το κείμενο γράφτηκε στο Άγιο Όρος από έναν ρωσικής καταγωγής μοναχό που μάθαινε την ελληνική. Αν υιοθετήσουμε αυτή την υπόθεση, το συγκεκριμένο έργο δεν μας

επιτρέπει να στοιχειοθετήσουμε γλωσσικές επαφές ελληνικής-ρωσικής. Αντίθετα, με βάση τη θεωρία του Τζιτζιλή, που διατυπώθηκε σε δύο φάσεις, το γλωσσάρι αντικατοπτρίζει μια ελληνική διάλεκτο που ο συγγραφέας γνώριζε πολύ καλύτερα από ό,τι είχε υποπτευθεί ο Vasmer. Συγκεκριμένα, ο Τζιτζιλής (Tzitzilis 1999) υποστήριξε αρχικά ότι στο ελληνικό τμήμα του έργου αποτυπώνεται η ποντιακή ή η κριμαϊοαζοφική διάλεκτος, ενώ, σε δεύτερη εκδοχή ο ίδιος (Τζιτζιλής υπό έκδοση) διατύπωσε ξεκάθαρα την άποψη ότι πρόκειται για την αρχαιότερη γραπτή μαρτυρία της προαζοφικής περιόδου της κριμαϊοαζοφικής, μιας διαλέκτου που μιλούσε ο συγγραφέας, ο οποίος ήταν προφανώς Ρώσος, ένας δίγλωσσος Ρώσος της Κριμαΐας.

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να ελέγχουμε αυτές τις προτάσεις, με αναφορά τόσο στη γλώσσα του κειμένου όσο και σε άλλα φιλολογικά τεκμήρια, ιστορικά και γεωγραφικά στοιχεία που αφορούν την παρουσία της ελληνικής στην περιοχή της Κριμαΐας κατά την περίοδο αυτή.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Τζιτζιλής, Χρ. Υπό έκδοση. "Η κριμαϊοαζοφική διάλεκτος", στο Χρ. Τζιτζιλής (επιμ.), *Νεοελληνικές Διάλεκτοι. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών* (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφύλλιδη).
 Tzitzilis, Chr. 1999. "Bemerkungen zu einem russisch-griechischen Gesprächsbuch des 15. Jhs", *Zeitschrift für Balkanologie* 35(1), 78–96.
 Τσαλακανίδου, Κ. 1999. *Παρατηρήσεις στη γλώσσα του Ρέχυ τονκοσλονια γρεχεσκαγο*. Αδημ. μεταπτ. εργ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
 Vasmer, M. 1922. *Ein russisch-byzantinisches Gesprächsbuch: Beiträge zur Erforschung der älteren russischen Lexikographie*. Λιψία: Markert & Petters.

Μαρία Χασιώτη & Κρυσταλλένια Γαβριηλίδου

2ο ΓΕΛ Μεσολογγίου & Ιδιωτικό τομέας
xasmari100@gmail.com & kristallenia22@gmail.com

Το αποτύπωμα της εγκατάστασης των Σλάβων στην Ακαρνανία τόσο στα τοπωνύμια όσο και στην ακαρνανική διάλεκτο

(Σάββατο 9 Νοεμβρίου, 14:00–15:00 | Saturday, November 9th, 14:00–15:00)

Μελετώντας την ιστορία του ελληνικού έθνους, μαθαίνουμε ότι, με την κατάρρευση των βυζαντινών στρατιωτικών δυνάμεων, οι Σλάβοι διείσδυσαν στη Βαλκανική και περνώντας από τη Μακεδονία έφτασαν στην Πελοπόννησο, διαμέσου της Ηπείρου και της Αιτωλοακαρνανίας, ενώ η επέκτασή τους συνεχίστηκε έως το 641. Εγκαταστάθηκαν σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές, αφού κύρια απασχόλησή τους ήταν η κτηνοτροφία. Γι' αυτό, τα σλαβικά τοπωνύμια εντοπίζονται σε περιοχές, όπως η Ακαρνανία, όπου υπάρχει ένα καθαρά σλαβικό τοπωνυμικό υπόστρωμα, η στρωματογράφηση του οποίου αποτελεί πολύτιμο στοιχείο εθνοϊστορικής τεκμηρίωσης, από άποψη εθνικής ιστορίας και ευρύτερα εθνολογικής (Παπαδόπουλος 1972, 10). Σήμερα στην Ακαρνανία υπάρχουν έξι βλαχοχώρια, με μεγαλύτερο την Παλαιομάνινα ή 'Κουτσομπίνα'. Στην περίοδο της

Ρωμανίας, η περιοχή ήταν γνωστή ως Μικρή Βλαχία (τούρκικα: Κιουτσούκ Βαλαχί). Έτσι, η λέξη *Κουτσόβλαχοι* είναι η λόγια νεοελληνική απόδοση του 'Κιουτσούκ Βαλάχ', ήτοι 'Μικρόβλαχοι'. Άλλωστε, λέγοντας Ακαρνανία εννοούμε τις περιοχές του Ξηρομέρου και του Βάλτου, μακροποτανύμιο που προέρχεται από τη σλαβική λέξη *bolto*. Τα σλαβικά τοπωνύμια εμφανίζονται σε τόση μεγάλη πυκνότητα στην περιοχή, ώστε υποχρεούμαστε να δεχτούμε ότι οι κάτοικοι σλαβικής προέλευσης κυριάρχησαν εδώ επί αιώνες. Ο Πουκεβίλ (Pouqueville 1995, 32–33) τους βρίσκει να κατοικούν στις νότιες πλαγιές του Παναιτωλικού και τους ονομάζει Κοσινιώτες ή Βωμείς ή Βόϊσους Βλάχους. Ο Αραβαντινός (1905, 38–39) αναφέρει ότι στην εποχή του Αλή Πασά βρέθηκαν ομάδες Αραβαντοβλάχων αποκομμένες και εγκατεστημένες στα ορεινά της Ακαρνανίας, ενώ ο Belle (1993, 102) αναφέρει ότι οι Βλάχοι που ζούσαν κυρίως στην Ακαρνανία, Άγραφα και Οίτη, έφταναν τους 12.000. Συνεπώς, καθίσταται φανερό γιατί στην Ακαρνανία υπάρχει πληθώρα σλάβικων τοπωνυμίων (Σακαρέτσι, Ζάβιτσα, Ζαβέρδα, Ποδολοβίτσα, Κατούνα, Μουρστιάνου, Καλφενίκι, Δραγαμέστο, Λιάσκοβι, Λάλα Λάκα, Αμπλιανή, Σιβίστα, Ζελίχοβι, Κεράσοβι, Κράβαρα και πολλά άλλα [κατά τον Γερμανό Ιστορικό Βάσμερ είναι 98]) και η ακαρνανική γλώσσα βρίθει σλαβικών λέξεων (σέμπρος, καστραβέτσι, αστρέχα, βίτσα, ζαλίγκα, γκορτσιά, τζόρας, χονγιάζω, τσίτσα, τζάρος, γκλαβανή, μπουχός, βίδρα κτλ.). Δυστυχώς, με κυβερνητικά διατάγματα τα τοπωνύμια μετονομάστηκαν (Αναγνωστόπουλος 1926, 86), ενώ η 'νέα τάξη' υποδεικνύει αυστηρά την πολιτική ή λεκτική ορθότητα', δηλώνοντας υπόρρητα ανασφάλεια και ιδεολογική και πνευματική ένδεια.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αναγνωστόπουλος, Γ. 1926. "Μικρά συμβολή εις την μελέτην των Ηπειρωτικών τοπωνυμίων", *Ηπειρωτικά Χρονικά* 1, 86–101.
- Αραβαντινός, Π. 1905. *Μονογραφία περί Κουτσοβλάχων*. Αθήνα: τυπογραφείον Κουσουλίνου.
- Belle, H. 1993. *Ταξίδι στην Ελλάδα*. Μέρος Β. Αθήνα: Κάτοπτρο.
- Παπαδόπουλος, Θ. 1972. *Συνοπτικόν διάγραμμα τοπωνυμικής μεθοδολογίας*. Λευκωσία: Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών.
- Pouqueville, F. 1995. *Ταξίδι στην Ελλάδα*. Αθήνα: Τολίδης.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Γραμματεία του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών
γρ. 418, Νέο Κτίριο Φιλοσοφικής Σχολής, Α.Π.Θ.

e-mail: greek-language-conference@phil.auth.gr, τηλ: 2310-997128

INFORMATION

Secretariat of the Institute of Modern Greek Studies
Room 418, Faculty of Philosophy, New Building, A.U.Th.

e-mail: greek-language-conference@phil.auth.gr, tel.: +30-2310-997128

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Χρ. Τζιτζιλής
Θ.-Σ. Παυλίδου
Γ. Παπαναστασίου

ORGANIZING COMMITTEE:

Chr. Tzitzilis
Th.-S. Pavlidou
G. Papanastassiou